

Sid 2 **LEDAREN:** Är det bara lönen som definierar något som ett riktigt jobb? Vårt snäva arbetsideal bidrar till marginalisering.

TORSDAG 16 JUNI. NR 24/2016

Dirigent-
kliniken
öppnar
Sidan 5

Karismatik
förändrar
kyrkan
Sidan 8

Ett sekel,
en kyrka,
en värld
Sidan 6

Tillbaka hem
Sidan 16

► **DENNA VECKA:** BILAGA TILL HELSINGFORS SVENSKA FÖRSAMLINGAR

Islam måste läras ut

Djup kunskap i egen religion kan stärka identiteten och motverka radikalisering. Insikt i andras tro minskar fördomar.

Sidan 4

KARIN CREUTZ forskar i orsakerna till att ungdomar reser till konflikten i Syrien.

**Människorna bakom
maten på din tallrik**

Sidan 7

**Många
religioner,
ett tema**

Sidan 4

**Matcha
med Arne
Alligator**

Sidan 14

Kunskap ska inte riva ner

Sidan 2

LEDARE MAY WIKSTRÖM

Jobbet, värdet och pengarna

KP VAR HAR vi egentligen placerat in pusselbiten "arbete" i det samhälle vi byggt? Blev det bra? Eller ens klokt?

Det är utgångspunkten för en intressant analys i det senaste numret av katolska Signum. Skribenten Charlotta Levay är docent i företagsekonomi i Lund. Hennes resonemang går intressanta vägar utanför de vanliga spåren om ett stressigt arbetsliv. Som ekonom tar hon i stället tag i arbetet som social konstruktion – och synar vad det är vi uppfattar och definierar som värt att betala för.

TYNGDPUNKTEN hos oss är att arbete är lika med lönearbete. Det diskvalificerar en lång rad viktiga och värdefulla sysslor. Samtidigt har det också gjort att måttet på den fullvärdiga samhällsmedlemmen har blivit "att ha ett lönearbete att gå till".

Därigenom är grunden för en obeveklig marginaliseringsmekanism lagd. Dels gör den att de som av olika orsaker hamnar på sidan om det avlönade jobbsystemet sakta glider ur samhällsgemenskapen – eller aldrig kommer in i den. Det senare är smärtamt tydligt både för invandrare, flyktingar och ungdomar som inte lyckats få in foten på arbetsmarknaden. Det följer nämligen en hel del moraliserande i spåren av det hårt präglade arbetsidealet. De som inte har jobb känner sig därför ofta dåliga, dåliga som människor.

Detta tänkande, menar Levay, urholkar de facto begreppet arbete så att den människa som utför det – eller mister detsamma – riskerar att förvandlas från ett subjekt till ett objekt. I stället för en tänkande och handlande varelse blir hon ett objekt, en produktionsfaktor, något som kan utsättas för "åtgärder" och "reformer".

I förlängningen kunde man därför meditera över ifall ordet sysselsättningspolitik egentligen är beviset på samma stora feltänk. Människor ska inte sysselsättas. De ska och vill arbeta – för att det är meningsfullt, för att de njuter av det eller för att de vill kunna försörja sig själva och sina familjer.

Det här subjektiva värdet borde hållas högre i kurs.

VAD GÖR finländarna på semestern? Närmare granskad är berättelsen om den långa räckan av över samma dagar en illusion. Vi målar huset, ställer till med grillfester, gallrar morötter eller springer maraton utan tanke på att vi snabbt skulle definiera det som jobb om det resulterade i ett lönekvitto. Förr var arbete lika med något som gjorde kroppen trött och musklerna ömma. I dag är det många som strävar efter samma resultat bara på sin fritid, antingen när de städar eller när de går på gymmet, och dessutom betalar för det.

HÄROMVECKAN röstade schweizarna ner ett förslag om medborgarlön. Diskussionen kring den har ändå varit viktig, och den diskussion som förs om basinkomst också hos oss är välkommen. Den kunde frigöra oss från centreringen kring det avlönade jobbet. Men det är många bitar som borde fungera för att det varken ska leda till passivering eller att någon mister livsviktiga sociala stödformer.

Att det får oss att grubbla över vad arbetet och människan är värda är däremot bara hälsosamt.

PROFILEN: RICHARD EKLUND

"Det första en ungdom behöver få höra är 'du är värdefull', och inte 'du är en syndare'."

Måste ta hand om varandra

Efter sex år på vift är Richard Eklund redo att flytta tillbaka till hemknutarna. Där ska han arbeta för att laestadianungdomar inte ska behöva må så dåligt.

TEXT OCH FOTO: LIISA MENDELIN

Vi träffas i Åbo två dagar före flyttlässet ska gå till Jakobstad. **Richard Eklund**, hans fru **Hanna** och tvååriga sonen **Alfred** har fullt sjå.

– De här sista dagarna innan flytten har varit lite kaotiska.

Orsaken till flytten stavas LFF. Sedan årsskiftet har Richard Eklund jobbat deltid som ungdomsarbetare för Laestadianernas fridsföreningars förbund (LFF). Det är en förening som samarbetar med de svensk- och tvåspråkiga bönehusföreningarna inom den laestadianska väckelsen i Finland.

De här bönehusen kan samla flera hundra ungdomar en helt vanlig kväll. Många lekmän är engagerade i ungdomsarbetet, men det har också blivit tydligt att det behövs en koordinator. Det är där Richard Eklund kommer in.

– Snart börjar jag jobba heltid så då går det inte längre att pendla mellan Åbo och Jakobstad.

Illamående och droger

Richard Eklund är LFF:s första anställda ungdomsarbetare. Hans arbetsfält kan tas av ett stort frivilligengagemang men även av de utbredda drogproblem hos ungdomar som Kyrkpressen skrivit om under vintern.

– Det är inget att sticka under stol med. Många ungdomar mår dåligt och droger är en del av det problemet.

Vad har du tänkt göra åt det?

– Det behövs själavårdande samtal och

undervisning, och ett forum där de unga kan få svar på sina frågor och hitta någon som vandrar med dem. Vi måste ta hand om varandra.

Richard Eklund anser också att undervisningen i bönehusen behöver bli mera teologiskt medveten.

– Det kan inte vara så att olika bönehus lär ut olika om kristen tro. En predikan som är teologiskt medveten och konsekvent kan vara själavårdande, så att den som lyssnar kan känna sig trygg och veta vad som gäller.

I dag kommer ungdomar lätt i kontakt med många olika sätt att tro på.

– Då hjälper det mycket att ha en stabil grund. Det vill jag ge.

Hjälper det faktiskt att föra ut ett teoretiskt "Jesus har dött för dina synder, du är frälst" till illamående ungdomar?

– Nej, inte bara som en påklistrad jargong. Vi måste kunna berätta budskapet så att ungdomarna faktiskt förstår vad det handlar om. Jag vill att ungdomarna ska få känna att de är älskade av Gud, på riktigt.

Han hoppas att LFF kunde fokusera mera på medmänsklighet än på moraliska förbud.

– Det första en ungdom behöver få höra är "du är värdefull", och inte "du är en syndare". Där har vi ibland betonat fel.

Ett ansvar att inte riva ner

Egentligen skulle Richard Eklund utbildat sig till idrottsinstruktör. Men ef-

ter två år på bibelskola i Ryttylä kände han att han inte var klar med de religiösa filosofiska frågorna. Så han kom till Åbo Akademi och teologiska fakulteten.

– Jag har verkligen fått ompröva min egna kristna tradition under studietiden. Jag har lärt känna människor som tänker annorlunda än jag och ändå är kristna. Det är absolut en bra sak att utmanas att fundera kring sin egen tro.

Ditt huvudämne är gammaltestamentlig exegetik, där man noga undersöker hur Bibeln har kommit till. Har det påverkat din bibelsyn?

– Visst har det utmanat och format min bibelsyn, men jag står fortfarande stadigt i tron på att Bibeln är Guds heliga ord. Jag har influerats mycket av profes-

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A,

68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktörer e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Liisa Mendelin
tfn 040 831 6322
Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788
Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599
Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748

Nina Österholm
tfn 040 831 6836
Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi
Layout: Malin Aho
tfn 040 831 6902

Utgivare: Fontana Media Ab
Bank: Danske Bank
IBAN: FI34 80001301 158540
BIC: DABAFIHH

Paradbild: Liisa Mendelin

Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSÄNDRING

Kyrkpressen är en gåva till dig från din församling!

I regel uppdateras din adress också i Kyrkpressens adressregister när du gör en flyttanmälan. I annat fall, vänligen kontakta **din församling**. Om du beställer Kyrkpressen privat kontaktar du oss: prenumeration@kyrkpressen.fi.

KYRKPRESSEN ANNONS

Annonsredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonspriser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
+ **Moms 24%**

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.
Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan extra kostnad.
För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Annonsdeadline torsdagar klockan 12 veckan före utgivning.

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Robin Norrbäck,
tfn 044 027 0293,

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

sor **Antti Laato**, som lyckas med konststycket att variera undervisningssätt beroende på sammanhang. Är han i en församling tar han ner det akademiska till en vanlig nivå, det är fint.

Det här är något som Richard Eklund hoppas kunna ta med sig hem.

– Om jag ska tillbaka till Jakobstad och undervisa måste jag ta ett pastoralt ansvar. Jag vill inte använda min kunskap till att riva ner grunderna för andras tro. Undervisningen och predikan ska ju bygga upp tron på Jesus Kristus. Det ska alltid vara klart att han är din personliga frälsare.

En kämpande tro

Richard Eklund ser sig inte som en extrovert talare, och är lite förvånad över

UNDER STUDIETIDEN fick Richard Eklund ompröva sin tro, och märka att den håller.

att han nu har ett jobb där de egenskaperna skulle falla sig naturliga.

– Jag är inte anpassad för ungdomsarbete. Jag är inåtvänd, saknar visioner och är inte bra på att tala, säger han med ett leende.

– Men jag känner mig kallad. Gud använder mig trots att jag är dålig på att prata. En negativ självbild slinker lätt in, och får en att tro att man inte räcker till.

Laestadianer kan verka ointresserade av att bjuda in dem som inte hör till rörelsen. Är laestadianer inåtvända?

– Jag tror att många helt enkelt är lite osäkra på om de kan ta med gäster utifrån till en samling. Kan de alls förstå vår tradition? Vad gör man om gästerna börjar ställa svåra frågor?

Att vara laestadian är mångbottnat.

– För mig handlar det mest om ett socialt sammanhang, jag är ju uppvuxen i rörelsen. Men jag förknippar det också med tanken på att en tro ska vara kämpande och vaken. En kämpande tro vägar fråga varför vi tror som vi tror. En vaken tro kan innebära att man är medveten om att man sover, och då är man på sätt och vis ändå vaken.

Hur kombinerar du jobb, studier och familj?

– Det går inte att utträta något på alla områden samtidigt. Det senaste året har mina studier gått på sparlåga när jag varit hemmapappa medan min fru slutförde sina studier. Vi har märkt att det är bra att ha särskilda dagar då vi gör något tillsammans.

RICHARD EKLUND

28 ÅR. NYANSTÄLLD UNGDOMSARBETARE FÖR LFF (LAESTADIANERNAS FRIDSFÖRENINGARS FÖRBUND).

STUDERAR TEOLOGI VID ÅBO AKADEMI, AVKLARAR DE SISTA STUDI- ERNA PÅ DISTANS.

GIFT MED HANNA, TORDE BLI TVÅ- BARNSPAPPA I AUGUSTI. ”JAG VILL VARA HEMMAPAPPA OCKSÅ MED BARN NUMMER TVÅ.”

Nej till samfällighet i Borgånejden

ÖSTNYLAND. Det blir ingen ny stor kyrklig samfällighet i Borgånejden. Församlingarna i Askola och Mörskom fattade beslutet att fortsätta som självständiga församlingar, vilket satte punkt för förhandlingarna.

En gemensam kyrklig samfällighet har diskuterats sedan 2013. Församlingarna i Borgå, Askola, Borgnäs, Pukkila och Mörskom

har deltagit i förhandlingarna, medan Sibbo drog sig ur redan förra året.

Syftet med diskussionen var att säkra den fortsatta församlingsverksamheten, trots krympande medlemsantal och ekonomiska resurser. En samfällighet skulle ha skött gemensamma uppgifter som fastigheter och löner. Yle Östnyland var först med nyheten.

Sibbo bygger kyrka i Söderkulla

NYBYGGE. I Sibbo har gemensamma kyrkofullmäktige fattat beslut om att bygga en ny kyrka. Den nya kyrkan byggs i Söderkulla och byggstarten planeras till våren 2017. Håller tidsplanen är kyrkan klar att tas i bruk 2018, skriver tidningen Östnyland.

Kyrkobygget har varit på ritbord sedan våren 2015. I och med att stora delar av

västra Sibbo inkorporerades i Helsingfors 2009 förlorade Sibbo också Östersundoms kyrka. Behovet av en ny samlingsplats är stort, eftersom Söderkulla dessutom förutspås växa. Den nya kyrkan byggs i korsningen av Nya Borgåvägen och Fröken Miilis väg och kommer att ersätta den nuvarande församlingssalen i Söderkulla.

Westerlund fick viktig post

KYRKOSTYRELSEN. Vid sitt första möte i ny sammansättning valde kyrkostyrelsens plenum senaste vecka läkaren **Åsa A Westerlund** från Karis till viceordförande för plenum. Kyrkomötet i maj valde nya medlemmar till kyrkostyrelsens plenum. Ärkebiskop **Kari Mäkinen** är ordförande för plenum.

Kyrkostyrelsen sköter kyrkans gemensamma för-

valtning, ekonomi och verksamhet. Kyrkostyrelsens viktigaste beslut fattas i plenum. Plenum hålls i allmänhet en gång per månad i Helsingfors.

Religionen skyddar mot propaganda

RADIKALISERING. Ett samhällsklimat med islamofobi, rasism och fördomar sätter press på människor och bidrar till radikala handlingar och våld. Mer kunskap om religionen skyddar mot propaganda och stärker den egna identiteten, säger sociolog Karin Creutz.

TEXT: EMELIE MELIN ILLUSTRATION: WILFRED HILDONEN

Karin Creutz har forskat i radikaliserings och träffat anhöriga till människor som rest i väg från Finland för att delta i kriget i Syrien. Som sociolog och forskare vid Helsingfors universitet har hon observerat hur samhällets hårda attityder kan få människor att fatta drastiska beslut – men även att mer kunskap om religion kunde förhindra dylika beslut.

Men vad är egentligen radikaliserings? Det är ett omtvistat koncept som debatteras både bland akademiker och myndigheter, berättar Creutz. Begreppet våldsam radikaliserings är mer precist, men innefattar också olika förhållningssätt och handlingar. I den offentliga diskussionen kopplas begreppet ofta till ungdomar som rest till Islamiska staten (IS) eller andra terroristgrupper. Men termen omfattar även högerextremt våld, som bränder på flyktingförläggningar och attacker mot invandrare, samt aggressivt och våldsbejakande tal på sociala medier.

Gällande ungdomar som rest till Syrien lyfter Karin Creutz fram olika centrala faktorer som kan bidra till beslutet. En är det rådande polariserade samhälls- och debattklimatet, där islamofobi och rasism är synliga och sammanflätade fenomen.

– Terminologin kring att ”de inte hör hemma här” används mycket. De hör inte hemma här för att de är invandrare, de hör inte hemma här för att de är muslimer. Då uppstår ju frågan: var hör man egentligen hemma? Man kanske är född här, man har vuxit upp här, man har gått i skola här, alla ens sociala nätverk och ens vardag finns här, säger Creutz.

En annan central aspekt är enligt Creutz den världspolitiska. Det finns en tanke om ett kollektivt ansvar mot muslimer som förtrycks. Många känner starkt för civillbefolkningen i Syrien, och frågan om lidande och ansvar har haft en stark roll i konflikten. Hit hör även tanken om en europeisk kulturell hegemoni där islam framställs

som främmande och underställd.

Andra faktorer som inverkat på människors beslut att resa iväg är personliga problem med ekonomin eller relationer. Sociala nätverk har också inflytande – många av dem som rest till Syrien känner någon annan som också gjort det.

Viktigt att inte stigmatisera

Creutz, som i sin forskning intervjuat med anhöriga och vänner till dem som rest från Finland till Syrien och studerat personer anhängna eller misstänkta för terrorismrelaterade brott, betonar att de resande inte utgör en homogen grupp. Det handlar inte bara om samhällets marginaliserade, trots att det är en vanlig uppfattning. En del har haft jobb, utbildning och bra betyg. Målet med resan gör frågan än mer komplex. Alla krigar inte för IS. Någon har rest för att göra frivilligt arbete inom sjukvård, med flyktingar eller utsatta barn, andra har gått med i grupper som visserligen för krig, men som inte listas som terroristorganisationer.

– Det är ett problem att den här mycket oenhetliga gruppen dragits över en kam. Man talar om att det är sjuttio som har rest från Finland. Då är det viktigt att komma ihåg att en del, till exempel av de flickor som rest, inte överhuvudtaget deltar i någon form av våldsutövande.

Hur motverkar man radikaliserings?

– Finland har en bra historia av förebyggande program, bland annat i ungdomsarbete. De baserar sig på att man försöker hjälpa och korrigera livssituationen. Då är det inte fråga om att jaga en viss grupp, att på något sätt övervaka eller tvinga, utan snarare att ge möjligheter. Överlag är det viktigt att ungdomar får stöd, speciellt invandring ungdomar, eftersom det kan vara jättesvårt att placera sig på arbetsmarknaden, säger Creutz.

Därtill finns det frivilliga program

DEN SOM upprepade gånger får höra budskapet ”du hör inte hemma här” kan lättare lockas till radikala handlingar.

som hjälper människor som vill ta sig ur olika slag av extremrörelser. Det kritiska i allt förebyggande arbete är att inte stämpla grupper. Om någon känner sig övervakad och misstänkt kan det ha rakt motsatt effekt och locka människor till handlingar de annars inte skulle överväga.

Kunskap om religion centralt

I Tyskland, där den muslimska minoriteten utgör cirka fem procent av befolkningen, uttalade sig nyligen ordföranden för det evangeliska kyrkoförbundet, **Heinrich Bedford-Strohm**, om problemet med radikaliserings. Hans åsikt är att islamundervisning i alla statliga

HELSINGFORS RELIGIONSUNDERVISNING

Alla i samma klassrum

Delvis gemensam religionsundervisning får inledas i Helsingforsskolor i höst. Det beslöt Utbildningsnämndens svenska sektion vid sitt möte förra veckan.

– Men varje elevs rätt att få undervisning i sin

egen religion tryggas fortsättningsvis, säger undervisningschef **Niclas Rönnholm**.

I praktiken handlar det om att en del av undervisningen, till exempel undervisning i etik, kan skötas som samarbete över religionsgränser. Rönnholm säger att det är omöjligt att

slå fast precis hur stor del av undervisningen som blir gemensam, eftersom andelen kan variera beroende på årskurs.

Handlar det om mindre än hälften?

– Jo, säger Rönnholm. – Syftet är inte att spara pengar genom att säga upp

ämneslärare i minoritetsreligioner, utan att få också religionsundervisningen att bli en del av den helhetsskapande undervisning som är den röda tråden i den nya läroplanen.

Tanken är att sudda bort gränser mellan olika ämnen och i stället låta ett tema som eleverna får fors-

ka i stå i centrum. Beslutet att införa delvis gemensam religionsundervisning har förberetts genom samtal med lärare i olika religioner och livsåskådning.

– Det har varit väldigt bra diskussioner och befast den här tanken ute på fältet. Vi har också kommit överens om att ha regel-

bundna möten med lärarna för att följa upp hur samarbetet fungerat och utvärdera det.

Den delvis gemensamma religionsundervisningen inleds för årskurserna 1–6 i höst. Kyrklätt har tidigare fattat ett liknande beslut. I Esbo fortsätter undervisningen som förr.

SOCIOLOGEN KARIN Creutz har märkt att religioner stigmatiseras även inom vetenskapen. FOTO: EMELIE MELIN

skolor skulle hjälpa eleverna att motstå lockelsen från fundamentalister.

Vilken inverkan anser du undervisning i islam har på radikaliserings?

– Det har en stor inverkan, det är absolut klart. Det har visat sig också internationellt att de som rest till IS har varit okunniga gällande islam, säger Creutz.

Hon berättar att brittisk forskning visar att det finns Syrien-resenärer som knappt besökt en moské och inte kan en enda sura ur Koranen.

– Större kunskap om religionen skulle fungera som en skyddsmur mot propaganda, säger Creutz.

Det har hon märkt i intervjuerna med dem som inte rest, fastän deras bekanta gjort det. Den som har kunskap i islam vet ju att dödande, terrorism och våld mot civila inte är förenligt med religionen.

Det rådande attitydklimatet skapar lätt inre motstridigheter hos den som identifierar sig som muslim. Undervisning i religion verkar också positivt genom att stärka den egna identiteten.

Creutz tror att den finska skolans nuvarande religionsundervisning i teorin kan erbjuda de viktiga, djupa insikterna i den egna religionen. Däremot är islam som ämne ganska obefintligt inom den finländska akademiska världen, vilket påverkar undervisningen ända ner i grundskolan.

Samtidigt kan indelning av elever i grupper baserade på religion också skapa gränser och mystifiera andra.

– Man borde ha möjligheten att lära känna varandras religioner, få en gemensam förståelse och göra saker tillsammans. Men samtidigt ge unga en möjlighet att utvecklas i sin egen religion, hitta sin egen identitet och sin egen väg och få den kunskap de behöver.

Karin Creutz skulle överlag gärna se mer religiös allmänbildning och en bildad samhällsdiskussion om religion.

– De senaste åren har religioner överhuvudtaget blivit ganska starkt stigmatiserade. Det finns en stark sekulariseringstrend som jag själv ser till exempel inom vetenskapen, samt ett förakt mot religioner som baserar sig på okunskap. Man uppfattar religioner som stagnerade strukturer. Man ser inte hur religionerna är dynamiska livssystem på samma sätt som vilka som helst politiska ideologier eller livsåskådningar. Alla skulle behöva bildning i religioner.

Gå över gränserna

MUSIKUTBILDNING. Nu introduceras ett nytt koncept i Borgå stift: musikutbildningsdagar. Här förenas proffs och amatörer i ett samarbete som ska inspirera till nya vindrar i musiklivet ute i församlingarna.

TEXT OCH FOTO:
SOFIA TORVALDS

– Något gammalt, något nytt. Egentligen är det kombinationen som är det nya, säger **Jan Hellberg**, som är stiftssekreterare för gudstjänstliv och musik.

Han talar om Borgå stifts musikutbildningsdagar i Vasa i slutet av augusti. Stiftet har begränsade resurser och de kurser som ordnas får inte leda till att arrangörerna konkurrerar med sig själva.

– Därför ordnar vi nu dagar som samtidigt fungerar som personalutbildning för våra kyrkomusiker, men också som någonting för alla musikintresserade, säger Hellberg.

Musikutbildningsdagarna ordnas i Vasa, och därför har arrangörerna inlett ett samarbete med regio-

nens musikskolor.

– Vi vill sammanföra sångare och instrumentalister, kyrkomusiker och musikskolfolk, profana aktörer och kyrkliga aktörer, kring en repertoar som kan kännas meningsfull för alla parter, säger **Markus Malmgren**, som tillsammans med **Eric-Olof Söderström** är huvudlärare under dagarna.

Malmgren har arrangerat en stor del av repertoaren så att det finns sång- och instrumentalstämmer av alla svårighetsgrader, ända från nybörjarnivå.

– Om man har ett körstycke med jättemångastämmer behöver man inte sjunga mer än kanske två av dem, resten kan spelas på olika instrument. Ingen som kommer till musikutbildningsdagarna behöver oroa sig för att den inte kan tillräckligt mycket, det är dirigenten och arrangören som ska flexa så att olika element kan sammanföras, säger han

”Tillsammans är vi mycket mångsidigare än var för sig.”

Markus Malmgren

och menar att samma princip gärna skulle få tillämpas också i församlingarna. Om kören har få sångare i någon stämme kan den stötts med ett instrument, och hela ensemblen kan effektivt backas upp av orgeln.

Vad får då de amatörsångare och -musiker som funderar på att vara med? En härlig stämning och en stor chans att få musicera tillsammans med kör och orkester, lovar Hellberg.

Ut ut boxen

Malmgren påpekar att dagens kyrkomusiker ingalunda enbart sitter vid orgeln: de är mångsidiga och många spelar flera olika instrument och behärskar många olika musikstilar.

– Vi hoppas att också kyrkomusikerna själva ska få upp ögonen för hur många möjligheter det finns om man bara tittar ut ur sin egen box och går in för samarbete. Tillsammans är vi mycket mångsidigare än var för sig.

Hellberg hoppas också att musikerna ska inspireras att lokalt ”gå över gränserna” och till exempel samarbeta med musikskolor.

– Många gör det redan,

men jag tror att det kunde göras mer.

– Ja, var ska man då vinnlägga sig om ett arbetssätt som inkluderar alla parter om inte inom kyrkomusiken? frågar Malmgren, som är glad över att Kör för alla-verksamheten har lockat också människor med svag eller ingen kontakt till kyrkan till gudstjänsterna.

Och blanda friskt! Varför ska alla grupper ha specialmässor?

– I Borgå tänker vi väldigt kraftigt både och. Det kan vara band, det kan vara orgel, vad som helst i samma gudstjänst eller mässa, säger Eric-Olof Söderström, kantor i Borgå och ansvarig för musikutbildningsdagarnas dirigentutbildning.

– ”Ekis dirigentklinik” har vi kallat det. Kom med era problem och er osäkerhet, ler han och säger att det är enskild handledning som gäller, ingen ska behöva träna inför kritiska kollegor.

Musikutbildningsdagar i Borgå stift 29–31 augusti på EFO i Vasa. Medlemmar i körer och andra musikgrupper kan delta kvällstid. Anmälan på domkapitlets hemsida www.borgastift.fi.

ERIC-OLOF SÖDERSTRÖM, Markus Malmgren och Jan Hellberg hoppas på många deltagare – också amatörer – vid senare sommarens musikutbildningsdagar i Vasa.

FMS STYRELSE

Poet framom riksdagsman

Finska Missionssällskapet (FMS) valde vid sitt årsmöte i Vichtis i helgen nya medlemmar till förbundets styrelse. Kyrkoherde **Jussi Peräaho** från Lappo, kanslichef **Lea Purhonen** från Helsingfors och biskop **Matti Repo** från Tammerfors valdes in.

Riksdagsledamot **Simon Elo** från Sannfinländarna blev däremot inte invald trots att han ingick i valnämndens beredning. Istället för Elo valde det samlade årsmötet poeten och författaren **Anna-Mari Kasinen** från Esbo.

LETTLAND PRÄSTÄMBETE

Helstopp för kvinnliga präster

Den evangelisk-lutherska kyrkan i Lettland har nu helt stängt prästämbetet för kvinnor. Kvinnor har inte vigts till präster i den lettiska kyrkan sedan år 1993, och i början av juni röstade kyrkans synod för att ändra kyrkoordningen så att prästämbetet enbart kan utövas av män. Lutherska världsförbundet uttrycker nu sin oro för utvecklingen och sin solidaritet för de kvinnor som utesluts. LVF befarar också att beslutet kommer att splittra den lettiska kyrkan, eftersom många i synoden motsatte sig beslutet eller lät bli att rösta.

RÄDDA TJÄRAN

Kyrkan vill bevara taken

Kyrkostyrelsen har beviljat ett stipendium på 50 000 euro till föreningen *Eläköön terva* för kemikalierregistrering av furutjära. Svenska kulturfonden och Suomen Kulttuurirahasto stöder också projektet.

I Finland finns cirka 300 kyrkor och klockstaplar med spåntak som regelbundet behöver skyddas med tjärning. Europeiska kemikalieförordningen REACH förutsätter att alla kemikalier, inklusive tjära, som ska säljas på EU:s inre marknad registreras före den 1 juni 2018. Registreringen kostar 200 000 euro.

PRESENTATION

Utblick från en skrivarskrubb

Göran Ekström i Vasa är en bekant skribent som länge skrivit om miljöfrågor – han har hörts i samhällsdebatten ända sedan 1978. Inte sällan med ett kritiskt pekfinger riktat mot tillväxtekonomin. Nu har Ekström samlat sitt filosofiska etos till boken *Någonting har brutit*, utgiven på eget förlag.

Det är från ett litet fönster i en skrivarskrubb som Ekström betraktar världen. Utsikten är fridfull med björkar, trädgårdsskjul och ett halvt omkullfallet staket. Ändå skriver han om "den katastrofala situation som mänskligheten och hela biosfären befinner sig i". Medierna levererar oroväckande nyheter. Naturen är ur balans och det mest handlingskraftiga människan verkar göra är att producera än mer billighetsvaror.

Ekströms grundfråga är varför människan på så många sätt agerar destruktivt mot naturen, trots att hon själv är en så integrerad del av den.

Det finns en risk att bokens tonfall gör att den som borde lyssna inte gör det, å andra sidan är det uppfriskande att läsa oputsad och ärlig kritik. Ekström ger oss en vanlig människas försök att förstå hur människan ska förstås att vilja leva i balans med den gåtfulla natur hon är en del av.

Skrivarskrubben fylls av förundran över att så många vill ha stor vinst i nuet på bekostnad av en ekologisk kollaps längre fram. Mot slutet är boken mera praktisk. Hur ska degrowth-principen kunna tillämpas i praktiken? Hur ser en förnöjsam vardag ut?

Bokens tyngre sjuk lättas upp av dikter med dova, enkla insikter om naturen. "Gå varsamt på jorden, himmelen börjar i gräset."

LIISA MENDELIN

Hundra år, tusen berättelser

HISTORIA. Henrik Ekberg har skrivit en bok om ett sekel med Snappertuna församling: om "andligt kalla" bönder, spännande personligheter och församlingsvardag. Men boken blev också en berättelse om ett Finland som förändrades snabbare än någonsin förr.

TEXT: SOFIA TORVALDS

I ett år har historikern och statsvetaren **Henrik Ekberg** suttit på sitt arbetsrum hemma i Karis och plöjt igenom protokoll, gamla tidningsklipp, brevväxling och intervjuer – allt för att skriva en berättelse om Snappertuna församling, *Templet på höjden*.

Församlingen upprättades som ett självständigt pastorat år 1915. I december 2014 blev Snappertuna en del av den nya Ekenäsnejdens församling.

– Det krävdes en lång process för att Snappertuna skulle bli en självständig församling, och självständigheten varade i 99 år. Boken är en sorts minne över den perioden. Jag föreställer mig att den är ganska unik, säger Ekberg, som fick uppdraget att skriva historiken av församlingsrådet i Snappertuna, medan det fortfarande existerade.

– Mitt kyrkliga kunnande har inte varit så lysande, men jag lärde mig en hel del, säger han.

En beryktad församlingsmedlem

Att få tag på material var inte svårt. Protokollen från kyrkorådets och –fullmäktiges möten utgjorde en sorts ryggrad, men Ekberg hittade också gott om material i tidningarna, främst i Västra Nyland.

– Ju längre bakåt i tiden man går, desto utförligare skildrades kyrkliga begivenheter. I dag är det mycket mer marginellt med den saken.

Dessutom råkade han snubbla över en samling intervjuer som en teologistuderande hade gjort på 70-talet: han hade intervjuat folk som var verksamma i församlingen i början av 1900-talet.

– Vissa kyrkoherdar korresponderade med sin biskop och det materialet finns i Åbo Akademis handskriftsarkiv.

Men Ekberg upptäckte snabbt att han behövde färgklickar och historier – vem orkar läsa en bok som baserar sig på ett sekels protokoll? Lycklig-

tvis bjuder Snappertunas historia också på personer som **Maria Åkerblom** och **Ior Bock**.

– **Gustav Björkstrand** har ju skrivit om Maria Åkerblom, men han har inte tagit upp den korta period då hon återvände till Snappertuna år 1921. Sedan blev hon utfryst ganska snabbt, men jag tänkte ändå att jag ville rädda den historien för eftervärlden.

Ida Maria Åkerblom föddes år 1898 som nästyngst i en syskonskara på nio i Lösenkulla stuga i Antby. Hon gjorde sig ett namn som sömnpredikant och blev beryktad för sitt anstötliga liv, fängelsevistelsen och rymningen – ändå hade hon ända till slutet hängivna efterföljare som inte ville tro ett ont ord om henne. År 1918 flyttade hon till Gamlakarleby och samlade anhängare runt sig, men år 1921 återvände hon till Snappertuna och köpte ett litet hus på en äng vid Raseborgsån. Hon blev snabbt inblandad i ett skottintermezzo och det var tydligt att många ansåg att hon inte var välkommen hem till Snappertuna. Vistelsen blev alltså kortvarig.

Andligt kalla och kyrkofientliga

Ett återkommande tema i boken *Templet på höjden* är Snappertunabornas svaga intresse för andliga frågor. Kaplan **Elis Selin**, som tjänstgjorde i församlingen efter inbördeskriget, skriver så här: "Församlingens "överklass" bönderna äro religiöst, andligt kalla o. likgiltiga, men ändock strängt kyrkliga. Bland den övriga befolkningen är fastalandets torpar-, statkarl- och dagverkarbefolkningen dels kyrkofientliga genom socialistisk påverkan; tron på den Heliga Skrift tyckes på endel håll vara vacklande, på endel håll åter alldeles försvunnet." Han avslutar med att dystert konstatera att det är församlingspastorn som ensam uppbär det kyrkliga livet.

HENRIK EKBERG har ägnat Snappertuna församlings historia sin fulla uppmärksamhet i ett års tid.

FOTO: SOFIA TORVALDS

Henrik Ekberg håller med om att källorna pekar på att folk i Snappertuna verkar vara mindre religiösa än på många andra håll.

– Men varför det är så, det kan jag in-

Möjligt om det omöjliga

BOK

Jag fattar ingenting. Möjliga svar på omöjliga bibelställen

Författare: Leif Carlsson
Förlag: Marcus Förlag

Utan tvekan är det en intresseväckande boktitel. Och teologiedoktor **Leif Carlsson** tar sig modigt an

uppgiften att försöka förklara några av de bibelställen som är svåra att förstå.

Han tar upp välkända frågor som till exempel varifrån Kain fick sin hustru, om man kan leva i tre dagar i en fisk och om dinosaurier finns omnämnda i Bibeln. Men här finns också mindre kända problematiska bibelställen. Skapelseberättelsen saknas däremot helt. Sannolikt är den frågan för stor.

Carlsson tar upp olika bi-

belforskarens svar på frågorna och diskuterar hur sannolika de svaren är. I slutet av varje fråga ger han sedan sitt eget svar. Han är ärlig och drar sig inte för att säga att varken han eller någon annan vet svaret på en del av frågorna. Han avslutar för det mesta heller inte möjligheten att Gud gripit in och gjort ett under. Bara en gång tar han till klyschan "Guds vägar övergår vårt förstånd".

För en bibelläsare är det

en intressant, fängslande och lärorik bok. Respekten för Bibeln som Guds ord genomsyrar boken.

I läsningen är det ändå bra att komma ihåg orden "möjliga svar" i bokens titel. För vissa svar är trots allt inte helt övertygande. De avslutande studiefrågorna uppmuntrar också läsaren att själv fundera på saken och diskutera till exempel i gruppsamtal.

Carlsson skriver att en del bibelställen inte ska tolkas

bokstavligt utan symboliskt. Då uppstår frågan vem eller vad som ska avgöra när en särskild tolkningsmodell ska tillämpas. Även om han diskuterar problematiken i slutet av boken förblir den frågan obesvarad.

Det finns många exempel på att den allmänna opinionen påverkar tolkningen av Bibeln. Men den som dagen efter att man ropat "hosianna" istället ropar "korsfäst", är inte att lita på.

JOHAN SANDBERG

SNAPPERTUNA KYRKA stod färdig år 1689. FOTO: HENRIK EKBERG

Gediget och berörande om matproduktionen

BOK

Av jord – En bok om människorna bakom vår mat

Författare: Johanna Granlund
Förlag: Scriptum 2016

yrkesstolthet. Jordbrukarna som presenteras i den här boken är alla verksamma i svenska Österbot-

ten. Geografiskt är de nära varandra, men deras villkor är på många sätt olika. Jag läser fascinerat om interaktiva kameror på traktortanken som reglerar kvävegödslingen, om jordbrukaren som föredrar gamla traktorer och redskap för att de hypermoderna tar för stor plats för de små åkrar han brukar, om datorstyrd utfodring och om växthusarbetare med internationell bakgrund. Tre saker har ändå alla jordbrukare i boken gemensamt, oavsett inriktning och maskinpark: Glädjen över att få bruka jorden, oron över väderleken och en varierande uppgivenhet över byråkratin. Brukar du läsa jordbruksnyheter och tänka att bönderna gnäller i onödan? Läs den här boken. Den går djupare än nyhets-sändningarna och gör det lite lättare att avgöra vad som är onödigt gnäll och vad som är befogad oro.

Av jord är en grundlig bok om jordbruk och matproduktion. **Johanna Granlund** har besökt gårdarna i boken vid flera tillfällen och dokumenterat både sådd, skörd och husdjurskötsel. Stundvis är beskrivningarna så målande att det bara är dofterna eller lukterna som saknas för att det ska kännas som om man själv är på plats. Varje gård och dess jordbrukare har fått ett eget omfattande kapitel och mellan dessa kapitel tar Granlund upp olika teman (till exempel jordbrukshistoria och EU-stöd) i korta, faktagräddade kapitel. Trädgårdsodlaren i mig blir i det närmaste exalterad över kapitlet om vad jord är och vad den består av.

Det finaste i boken är ändå personintervjuerna. Under besöken på gårdarna har författaren verkligen hunnit samtala med jordbrukarna, och många gånger är det starkt berörande att läsa om jordbrukarnas vardag och deras tankar kring jordbrukarlivet. Här ryms samarbete över generationsgränserna, färfarmen som kom till i misstag, personliga tragedier, tungt slit, arbetsglädje och

Johanna Granlunds egen uppväxt på ett jordbruk i kombination med inte bara en god stilistisk förmåga utan också ett oerhört grundligt intresse för ämnet har gjort henne till den perfekta författaren för just den här boken. Den är berörande, intressant, upplysande – och dessutom vacker, med en vilsam layout och vackra fotografier. Just därför känns det lite snålt att en så här genomarbetad, vacker och innehållsrik bok försetts med en mjuk bokpärm. I många fall kommer pärmen säkert att slitas ut långt innan innehållet i boken gör det.

ERIKA RÖNNGÅRD

JOHANNA GRANLUND har följt med vardagen på åtta jordbruk runt om i Österbotten. FOTO: PRIVAT

te svara på. Väckelserörelserna har inte haft en stark ställning i Västnyland. Det kan hända att det har att göra med den ekonomiska välmågan i början av 1900-talet. Den här regionen var länge i framkant på många områden. Bruken hade stor betydelse för Västnyland.

Ändå säger Ekberg att det är tydligt att den egna kyrkan varit mycket viktig för Snappertuna, och att det varit en sorg för många att den egna församlingen uppgått i en större.

Snappertuna kyrka har fått en gåtfull målning i donation – en som föreställer Kristi gisslande – och den är ett olöst mysterium som Ekberg hoppas att någon annan ska vilja lösa, kanske inspirerad av den här boken. Målningen är en gåva av affärsmannen **Ernst Willberg** från Slipars, som påstod att den är ett arbete av en italiensk medeltidsmålare.

– Den borde undersökas av någon

som vill knäcka den gåtan. Samfälligheten borde ta reda på varifrån den kommer.

Många intressanta personer passerar revy i boken, till exempel den färgstarka kyrkoherden **V.W. von Essen**, som var engagerad i Lapporörelsen, och den blinda kantorn **Inga Berglund**, som Ekberg kallar "Maria Åkerbloms motsats", det vill säga något av ett helgon och en person som verkligen ägnade församlingsarbetet hela sitt liv.

Men det intressantaste är kanske ändå att det här är en berättelse om 1900-talets enorma omvälvningar, skildrade genom livet i en liten västnyländsk församling.

– I slutet av 1900-talet var ingenting som det varit i början, vi har aldrig tidigare sett så stora förändringar på en så kort tid. På det viset har boken ett allmängiltigt värde.

DEN GÅTFULLA tavlan som föreställer Kristi gisslande borde undersökas grundligare. FOTO: HENRIK EKBERG

PÅ TVÄREN MALIN AHO

Helt som på riktigt och lite bättre

Varje vår då jag börjar med sådden av sommarens grönsaker förundras jag och gläds över att det från ett litet frö kan bli en stor växt som förhoppningsvis ger oss mat.

Allt detta bara tack vare att fröet sätts i jorden och får vatten. Det ligger något magiskt över det.

Som ivrig amatör är det alltid lika intressant att följa med processen. Men vad är det som ligger bakom? Efter att ha bläddrat i boken *Av jord* (recen-

sionen av boken hittar du här på samma sida) har jag förstått att det händer mycket mer än vad ögat kan se i jorden. Jorden är ett eget välfungerande och välutttänkt ekosystem.

Odlingarna i växthuset tillför förutom iver också lugn och ro i min tillva-

ro. Jag märker att det är en utmärkt plats då jag behöver slappna av efter en hektisk dag. Att känka vatten till huset, att bli smått frustrerad över myrorna och att skära av någon kvist här och där, att helt enkelt bara vara medan kroppen sakta varvar

ner. De stunderna är sådana jag inte vill vara utan.

Under somrarna som gått har jag testat olika grönsaker med olika bra resultat. Till mina långkörrare hör vinrankorna. De växer tacksamt och blir lite större för varje sommar som går. I något ske-

de måste de lämna boendet, men hittills är plantorna små och druvorna har bestått av mest kärna med lite växtkött runt omkring. Men det lilla som går att äta smakar precis som "riktiga" vindruvor, kanske till och med lite bättre.

TRO. De karismatiska rörelserna är här för att stanna. Kristna som känner sig främmande inför karismatiska uttryck är i minoritet.
– Vi måste ta majoriteten på allvar, säger Mika Vähäkangas.

Nya vindar blåser

TEXT: SOFIA TORVALDS

Mika Vähäkangas är professor i missionsvetenskap och ekumenik vid universitetet i Lund och en av författarna till den färska synodalavhandlingen *Nåd för nya världar*. I den har han skrivit en artikel om karismatik och luthersk tro – kan de förenas och hur i så fall? Han börjar med att påpeka att karismatiska uttryck – det att man betonar den heliga Andens närvaro – inte på något vis är nya för vår kyrka.

– Den karismatiska rörelsen är de historiska kyrkornas svar på pingströrelsen. Det finns kristna inom de här kyrkorna som inte känt sig bekväma med en andlighet som känns torr och rigid, en fråga för hjärnan mer än för än hjärtat.

Karismatiska uttryck var inte heller främmande för Luther. I den medeltida katolska kyrkan fanns det gott om utrymme för extatiska fenomen. Att mystiker hade visioner och kom med profetior hörde till saken.

– Luther var inte särskilt inne på nådegåvor, däremot var det självklart att be för att den som var sjuk skulle bli helad.

Vähäkangas tror att de problem dagens lutherska kyrkor har med karismatiska uttryck handlar mest om andra saker än luthersk teologi.

– Luthersk tradition har försökt balansera och anpassa sig till modernitet och upplysning, medan de karismatiska rörelserna reagerar mot upplysningens rationalitet.

Och vi förtrollas igen

När Mika Vähäkangas pratar om ka-

”Vi måste lära oss bemöta inte bara andra kulturer och religioner utan också majoritetskris-tendom.”

Mika Vähäkangas

rismatik tar han upp begreppet ”återförtrollning”. Idén kommer egentligen från den tyska sociologen och filosofen Max Weber. För honom var ”avförtrollning” upplysningens mest centrala fenomen. Upplysningen handlade om att människorna förlorade sin magiska världsbild, tron på att andeväsen kunde påverka deras liv. Magin ersattes av rationalitet och vetenskap.

– Lenin menade till exempel att folk förlorar tron på Gud när de ser att det finns elektricitet.

Men avförtrollningen skapade förstås nya myter, många av dem precis lika irrationella som de gamla.

Med ”återförtrollning” avser man däremot att de människor som en gång ”avförtrollats” medvetet vill hitta sådana dimensioner av den gamla, förtrollade världen som gått förlorade. De sakerna kan vara till exempel tron på en personlig Gud som kan påverka våra liv, eller tro på änglar eller demoner.

– Men när man vänder historiens hjul tillbaka, då kommer man inte tillbaka till samma ställe. För innan man blir avförtrollad är förtrollning något icke-problematiskt, men om man är återförtrollad, då reagerar man mot avförtrollningen. Den som blivit återförtrollad kan inte bara enkelt tro på Gud och se hur demoner och änglar påverkar livet, deras tro är samtidigt en sorts protest mot upplysningen.

På det viset, menar Vähäkangas, ser den karismatiska rörelsen ganska annorlunda ut i Afrika.

– Där innebär till exempel nådegåvor inget håftigt och motkulturellt, man bara bejakar sådant som man alltid haft.

Vad beror det på att de här elementen plock-

ats upp allt mer inom den lutherska kyrkan och de andra gamla kyrkosamfundet?

– Vi behöver känslor, starka känslor. Vår kultur, våra liv, har blivit så pass förutsägbara. Vi kan köpa försäkring mot allt som kan gå snett, planera våra karriärer, bota de flesta sjukdomar – det är ganska få överraskningar.

Mika Vähäkangas har bott i Tanzania i tio år. Där visste man inte vad som skulle hända följande dag, livet hade mycket fler överraskningsmoment.

– Många utläningar som visste hur det är att leva i Europa skojade och sa: här lever vi mellan 0 och 100, men i Europa är det mellan 40 och 60. Men vi behöver kanske en full känsluskala, och då söker vi den någonstans.

Men han påpekar också att det i slutändan inte känns tillfredsställande att enbart förstå världen med hjärnan.

– Kanske är det så att vi inte ens kan förstå oss själva, om vi bara tänker rationellt. En av de största frågor vi måste ställa oss är: Vem är jag? Och då är det knappast tillräckligt att svara: 70 liter vatten, och 10 kg olika mineraler. Vi vill se oss som något mer, och även de vetenskapstroende använder vetenskap både för att tillfredsställa ett intel-

lektuellt och ett känslomässigt behov.

Krocken: exemplet Jalovaara

Karismatiska ledare och grupperingar verkar ofta delvis inom ramen för lutherska församlingar. Ett exempel är predikanten Pirkko Jalovaara, som gjorde många upprörda då det kom fram att hon uppmanade psykiskt sjuka att undvika psykiatrin, som hon kallade djävulens verktyg.

– Men vad var det då som vanliga lutheraner reagerade på? De sa: det där är ansvarslost, det är ju farligt om folk inte tar sin medicin. Men då använde de vetenskaplig argumentation. Här krockade medicin som vetenskap och en karismatisk syn på vad som händer då man är psykiskt sjuk.

Vähäkangas poäng är att när folk går i debatt mot karismatiska influenser som de uppfattar som ohälsosamma använder de sällan teologiska argument, eller enbart mycket ytliga sådana. Och det innebär att argumenten inte biter.

– Det visar förstas att dagens lutherska kyrka blivit väldigt bekväm med upplysningen, att den verkar i en modern kontext. Men när man bemöter

karismatiska element är det inte särskilt effektivt att argumentera till exempel medicinskt. Inom sådana kretsar säger folk då: de är inte troende, det är klart att de inte förstår.

Ingenstans i den kristna världen är den karismatiska rörelsen så svag som i Norden.

– Men i ett globalt perspektiv är karismatiken någonting stort, och ju fler kristna invandrare som kommer till Finland, desto större blir den karismatiska dimensionen i finländsk kristendom. Det kommer att leda inte bara till krockar mellan karismatiskt inriktade kristna och mer upplysningsinriktade, utan också till kulturkrockar.

Mika Vähäkangas tror att den etniskt nordiska befolkningen fortsättningsvis kommer att vara ganska upplysningsorienterad. Men våra samhällen blir mycket mer mångkulturella, våra världsbilder blir mer mångfacetterade.

– Det leder så småningom till att det blir fler och fler som till exempel på jobbet agerar på ett sätt och på sin fritid på ett helt annat – till exempel då det gäller en sjuksköterska som på jobbet vårdar patienter enligt medicinska principer, och på fritiden i sin kyrka utgår

DEN TEOLOGISKA undervisningen måste omstruktureras radikalt, säger Mika Vähäkangas. I Lund, där han undervisar, har man redan tagit de första stegen.
FOTO: SOFIA TORVALDS

från helt andra, andliga principer. Det blir intressant att se vilka konsekvenser sådant får då det blir en så stor klyfta mellan den professionella verkligheten och verkligheten som privatperson.

Nu är vi i minoritet

Världen har förändrats, och den har förändrats snabbt.

– Under vår livstid – och nu pratar jag om alla som är minst 30-åringar – har

DEN KARISMATISKA rörelsen är liten i Norden, men stor i världen. Vi måste klara av att gå i dialog med den, menar Mika Vähäkangas.
FOTO: COLOURBOX

kristendomens demografiska tyngdpunkt flyttat utanför västländerna. Det är den religionshistoriskt största förändringen någonsin, den gäller miljarderna människor, och processen tog drygt 100 år.

Det är inte bara frågan om att kristna ser annorlunda ut, de lever också i en annan andevärld, mycket tätare befolkad än vår någonsin varit.

– Vi traditionella lutheraner har blivit en minoritet, vi kan inte längre se oss som en norm för resten av kristendomen. Vi kan till och med småningom bli något av en kuriositet. Och om jag kommer ihåg att jag är ett undantag, då måste jag också betrakta de andra på ett helt annat sätt. Jag måste lära mig att lyssna på dem, att ta dem på allvar. Det betyder också att vår teologiska utbildning måste omstruktureras radikalt. Vi måste lära oss bemöta inte bara andra kulturer och religioner utan också majoritetskristendom.

Mika Vähäkangas artikel om karismatisk kristendom och lutherdom ingår i synodalavhandlingen *Nåd för nya världar*. Avhandlingen kommer att diskuteras vid höstens synodalmöte, som alla stiftets präster deltar i.

HÄLSA / FRISKVÅRD

folkhälsan
kompetens – engagemang – omsorg

Bo hemma på Folkhälsan

Hos oss kan du bo som hemma också när hälsan sätter stopp för att bo ensam. Du får just den hjälp du behöver när du behöver den. Kontakta oss gärna, så berättar vi mer.

Blomsterfonden, Helsingfors044 333 1628
Brummerska hemmet, Helsingfors040 749 4194
Kristinagården, Helsingfors050 575 88 99
Seniorhemmet, Helsingfors050 400 2078
Silviahemmet, Helsingfors044 722 4567
Grupphem, Vanda050 330 5237
Villa Rosa, Raseborg044 788 6041
Gemenskapsboende i Seniora, Raseborg044 788 6041

Förutom enheter med vård och omsorg dygnet runt har vi lägenheter där du kan bo självständigt.

www.folkhalsan.fi/bo

Mångsidig erfaren behandling för Dina rygg- nackbesvär mm.

Massage, fysioterapi, kiropraktik, laser-
behandling, elbehandling, zonerapi

**Hanne (fysioterapeut),
Roger (kiiropraktor) Lönnberg**
(019) 232 577, Karis, www.rygg.fi

Apoteket Kronan
Drottningg. 15, Lovisa
019 531 275

Öppet: MÅ-FRE 9-19, LÖ 9-14
SÖ och HELGDAG 12-14
Liljendal betjäningsspunkt:
MÅ - FRE 9-16
Strömfors Bruk
betjäningsspunkt:
MÅ-FRE 9-19, LÖ 9-14
SÖ och HELGDAG 11-15

NAPRAPATH

Muskel-, led- och ryggbehandling
Individuella skoinlägg

Beställ tid för fotanalys!

Naprapath DN Kjell Carlsson
Sjögatan 37, Kristinestad
0400-868 556
kjell.carlsson@napra.inet.fi

**Pargas
APOTEK**

Vänlig och sakkunnig
betjäning – nära Dig

Kyrkoesplanaden 32, 21600 Pargas
tel. 02 454 4028 • www.pargasapotek.fi

**Nagu Apotek
Nauvon Apteekki**
(02)465 1414

**Korpo Apotek
Korppoon Apteekki**
(02)463 1366

www.naguapotek.fi

Åk buss med
Touring Partner

**Vi skräddarsyr
hälsosoran för
er grupp**

Peter Söderqvist
0500-162 120
Vasa
touring.partner@kolumbus.fi

Massörs-
mottagning

★
**SUNE
EKSTRAND**

★★★
Fagernäsvägen 289,
68570 LARSMO
GSM 0400-162 994

Syncenter

Rean fortsätter,
bågar fr. 50€

Nykarleby Syncenter
Topeliusespl 12
Nykarleby
tfn. 06-7220770
VÄLKOMMEN!

TANDPROTESER

bör ses över och förnyas regelbundet för att undvika käkleds-
skador och irriterat tandkött. **GRATIS KONTROLL!**

Specialtandtekniker
HANS BOSTRÖM
står till Er tjänst
tfn 723 5151

*Det bästa man kan ge
en annan människa
är ett vackert leende!*

Rosenlundsgatan 6, Jakobstad

Nykarleby Apotek
Uudenkaarlepyyn Apteekki

Vi betjänar 6.6-27.8
må-to 9-18,
fre. 9-17
lö. 9-14

Tel. (06) 722 0009
Sollefteågatan 8
66900 NYKARLEBY

Familje APOTEKET
NÄTAPOTEK

Nyhet! Nu kan du också beställa
RECEPTMEDICINER
från vårt nätapoteke!

Läs mera på: www.familjeapoteket.fi

Bakom Familjeapoteket.fi står Apoteket Bothnia i Jakobstad

NYGÅRDS OPTIK
NÄRPES ■ SYNCENTER

- Boka tid till oss så får Du Se!-
Specialist i ögonsjukdomar Jaakko Leinonen,
Ingela Sandvik-Wahlroos
Optometrist Marica Westerback

Närpesv. 14, 64200 Närpes (06)224 1138 www.nygardsoptik.fi
Vi betjänar må. - fre. 9.00-17.00, lö. stängt

City Dental
TANDKLINIK
HAMMASKLINIKKA
Tandläkare
Hammasläkare
VERONICA LINDQVIST
Närpesvägen 16 H
(Mittstan)
64200 Närpes
Tidsbokning
Ånvaraus
www.citydental.fi
045-605 47 48

**Vi har
glasögon
fr. 120€**

bågar + linser och fodral

Kyrönmaan Näkö Oy
Äsomälie 5, 66440 Orvola
Tel. 06-4785440 måndag-fredag 9-17
Lördag enligt överenskommelse

Kajs
Massagetjänst

Hjälper dig med
nack, rygg- och
muskelbesvär
Ring och beställ tid!

Leg.massör Kaj Sandell
Bärklarsv. 3, 68810 Ytteresse
tel. 0500-852 040

Populära produkter från Saltbutiken.se

Problem med andningen?

DSI Saltinhalator

Testa du också. Flera tusen nöjda
kunder kan inte ha fel!

DSI Saltinhalator
är ett tryggt val!

Problem med andning eller hosta?

- Att inhalera bergs salt har hjälpt mig,
säger Henry Jansson.

Under många år kunde
Henry Jansson, 74, knappt
gå upp ur sängen på mor-
gonen på grund av and-
ningssvårigheter. Han lider
av astma, KOL och allergi.
- Redan efter en vecka
kändes det lättare att and-
as, säger han.

Inte tid att bli förkyld!

- Jag håller mig frisk tack vare DSI Salt-
inhalator, säger Alexandra Schauman.

Som professionell konststjärna som tur-
nerar med ishower världen
över är hon ständigt på re-
sande fot.

Jag inhalerar saltluft varje
dag, säger Alexandra.

-Tack vare den klarar jag
mig undan svåra förkyl-
ningar och influensor.

Saltluft bra för luftvägarna Lindring kan bl.a. fås vid pollen-
allergi, kroniska och akuta besvär i luftvägarna och förkyllning.

Hälsoduschen

- ett rent under!

- Bra mot psoriasis och eksem
- Lindrar klåda i hårbotten
- Mjuk och härlig duschstråle
- Renar vattnet från klor, kalk och tungmetaller
- Antibakteriell och har alkalisk effekt

FAKTA:

- Passar alla duschslangar
- Sparar vatten upp till 40%
- Germanium- och turmalin-kulor

Magnesiumolja

- spraya bort din värk!

Nyhet!

- Magnesiumspray absorberas genom huden
- Lindrar muskel- & nervvärk
- Fyller på magnesiumnivåerna, hjälper kalcium-upptaget
- Bra för hjärta och kärl

saltbutiken.se

Beställ på internet eller via telefon

www.saltbutiken.se

Tel. +46 390 41800

UR EVANGELIET

”Hycklare, ta först bort bjälken ur ditt öga.”

Läs mera i Luk. 6:36–42

OM HELGEN

Småstickor och förlåtelse

Den här söndagen målar upp den klassiska bilden om flisan och bjälken. Varför ser du flisan i din broders öga när du inte märker bjälken i ditt eget, undrar Jesus. Bilden är nästan komisk – går faktiskt någon omkring och leta efter småstickor i andras ögon? – men skrattet fastnar i halsen. Varför är det så lätt att döma andra men friköpa sig själv? Den här veckan uppmanas vi att förlåta vår nästa.

RUNT KNUTEN

”På olika platser i kyrkan stannar vi upp inför det heliga, sjunger och ber.”

Guidegudstjänst söndag kl 12 i Hammarlands kyrka

Är du intresserad av en retreat- och studieresa till Egypten?

Målet är bekanta sig med retreatcentret Anafora och att delta i retreat där, samt att få en inblick i den koptiska kyrkans historia och nutid, gudstjänst och klosterliv.

Tidpunkt: 9–17.11.2016. Pris: ca 1300 €, innehåller flyg, kost och logi på Anafora retreatcenter, mm. Teknisk arrangör i Egypten: Jackie-Tours.

Ta kontakt om du är intresserad med pastor Gunnar Särs: 045-1955 645, gunnar.sars@evl.fi eller verksamhetsledare Kalle Sällström, 050-3562 475, kontakt@forsamlingsforbundet.fi

INSIDAN

Ansvarig redaktör: Erika Rönngård, 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen! Robin Norrback 044 027 0293, robin.norrback@kyrkpressen.fi Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN STEFAN FORSÉN

FOTO: ERIKA RÖNNGÅRD

Utvärdera ditt tankebagage

”DET FINNS EN del förhandsuppfattningar som jag hopas att ni skulle kunna göra er av med.” Det är väl vad man väntar sig att en präst som jag ska säga. Men när det gäller grundfundamenten i din livssyn blir orden både omtumlande och utmanande.

DET HANDLAR OM tro och vetenskap – många tänker sig att de är varandras motsatser. Att de på sin höjd har några beröringspunkter men i det stora hela handlar om helt olika saker.

Men, säger jag då, om Gud finns så har han också skapat naturlagarna och förbundit sig till dem. Det kan inte finnas en motsättning mellan tro och vetenskap. Samtidigt måste vi minnas att vetenskapen inte har hittat den slutliga sanningen. Vetenskap är en metod, inte facit.

Men om det nu är så här, varifrån kommer då egentligen den väldigt vanliga uppfattningen om att tro och vetenskap är varandras motsatser? Kanske är det bara något som har sagts så många gånger att man har börjat tro att det är så. Det är ju också en sorts tro ...

I DAGENS LÅGE är den troligaste förklaringen till jordens uppkomst att allt har utvecklats från ett klot av oerhörd energi. Big Bang-teorin säger oss att ett klot mindre än en fotboll är ursprunget och rörelsen från den smällen är vad vi fortfarande ser i universum. Men, det förutsätter att vi kan acceptera att någonting kan bli till ur ingenting. Den som kan åstadkomma någonting ur ingenting är Gud, eller hur? Om vi kan acceptera det, så accepterar vi att Gud finns. Men hurdan är då Gud?

NÅGONSTANS DJUPT DÄR inne anar jag att svaret på frågan Vem är Gud? hänger samman med svaret på frågan Vem är jag?

Stefan Forsén är kyrkoherde i Matteus församling. Läs mera om sommarserien Skriba för vuxna intill.

”Om Gud finns så har han också skapat naturlagarna och förbundit sig till dem.”

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN

Jona 3:1–5, 10, 4:1–11 eller Sak. 8:16–17

ANDRA LÄSNINGEN

Rom. 14:7–12

EVANGELIUM

Luk. 6:36–42

Femte söndagen efter pingst. Temat är ”Var barmhärtiga”.

PSALMFÖRSLAG

504, 407, 553, 225 (N).

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

KLARSPRÅK

Brudmessa är en vigselgudstjänst där man även firar nattvard.

Man kan fira brudmessa som församlingens huvudgudstjänst på söndagen, men det vanliga är att en brudmessa firas tillsammans med brudparet och deras gäster. Om man vill fira brudmessa i stället för att ordna en vanlig kyrklig vigsel behöver man nämna detta redan när man bokar kyrka eftersom brudmassan tar lite längre tid än vigseln.

SKRIBA FÖR VUXNA

När kroppen äntligen landat i semesterläge kommer sakteligen också huvudet ikapp. Men vem var egentligen den där typen du brukade vara innan vardagens diskberg rasade över dig? Vad ville du? Vad drömde du? Vad trodde du på?

Under sommaren skriver Stefan Forsén från Helsingfors en serie reflektioner kring en spirande tro i vuxen ålder. Han tar avstamp i de tankar han möter hos föräldrar till ungdomarna i församlingens skriftskola.

KALENDERN 17–22.6

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND Pargas församling

Sö 19.6 kl. 10: Högmässa i kyrkan, Heikkilä, Ollila.

Ti 21.6 kl. 20: Aftonandakt på Bläsnäsudden, Wikstedt.

On 22.6 kl. 18: Veckomässa i kyrkan, Heikkilä, Ollila.

Nagu kapellförsamling: Sö 19.6 kl. 11: Högmässa med konfirmation, Heikkilä, Granström, Taulio.

Korpo kapellförsamling: Sö 19.6 kl. 11: Gudstjänst i Korpo kyrka, Killström, Granlund.

Houtskär kapellförsamling: Sö 19.6 kl. 11: Högmässa i kyrkan i anslutning till Bibeldagarna på folkhögskolan.

Iniö kapellförsamling: Ingen gudstjänst i Iniö denna vecka.

ÅBO

to. 16.6: kl. 18 Psalmflätan, Skarpskyttekapellet. Psalmsång med Birgitta Forsman.

sö. 19.6: kl. 12 Högmässa, Skarpskyttekapellet. Lidén, Forsman.

ons. 22.6: kl. 10–12 Familjecafé, Papinholma församlingshem.

kl. 13–15 Sommarcafé, Aurelia.

ÅLANDS PROSTERI

HAMMARLAND

5 sö e pingst 19.6: Guidegudstjänst kl 12 i kyrkan Ingemar Johansson och Carl-Micael Dan

Henrik Karlsson guidar oss runt i kyrkan och på olika platser i kyrkan stannar vi upp inför det heliga, sjunger och ber.

JOMALA

Sön 19.6 kl. 11: Högmässa m. konfirmation Stefan Ång.

Mån 20.6 kl. 19: Meditativ sång

Tis 21.6 kl. 14: Sångcafé i Rönngården

MARIEHAMN

19.06 Konfirmationsmessa: kl. 11 i S:t Görans, M P, A L.

Kyrktaxi mot beställning, tfn 19500.

SUND-VÅRDÖ

Söndag 19.6 kl. 11.00: Familjegudstjänst i Sunds kyrka. Juanita Fagerholm-Urch, Kent Eriksson, Kati Juntunen.

www.sund-var道府orsamling.fi/

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

Sö 19/6 18.00: Kvällsgudstjänst i Kyrkan, Mats Björklund, Jasmine Nedergård.

KRISTINESTAD

kristinestadssvenskaforsamling Kvällsandakt: fr 17.6 kl 22 i Ulrica Eleonora kyrka, Norrback

Gudstjänst: sö 19.6 kl 10 i L.fjärd,

Leif Erikson, Saarinen, Nilsson Högmässa: sö 19.6 kl 18 i Sideby, Leif Erikson, Saarinen, Nilsson

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi

Närpes

Sö 19.6 kl 18: Gemensam högmässa, gästpredikant Jan-Erik Nyman, Ingvesgård, G.Lindén.

Ti 28.6 kl 13: Prosteriets syförendagsdag på Fridskär, Rut Åbacka missionsprogam, Lövdahl tal.

Anmäl om behov av skjuts senast 23.6 till 040 7117686/G-B Bäck.

ÖVERMARK

Sö 19.6 kl 10: Högmässa med konfirmation, Sundqvist, Wikstedt, Sjölander, Långkvist, Kyrkokören.

Sö 19.6 kl 18: Gemensam högmässa i Närpes kyrka.

PÖRTOM

Sö 19.6 kl 18: Gemensam högmässa i Närpes kyrka.

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ

Sö kl 14: Gudstjänst, Björklund, Svante Sjöholm.

KORSHOLM

Konfirmationsmessa: sö kl 10 i kyrkan. Åkäsloppolo gruppen. Bergström, Kuni och Westerlund.

KVEVLAX

Tjejgrupp för högstadies flickor: to kl.18.30 i ds, för mer info ring Cecilia 0407302893.

Gudstjänst: sö kl 10, Gunnar Särs, Yngve Lithén.

Mathjälpen: må kl 10 i ds.

MALAX

Konfirmationsmessa: sö 19.6 kl 10 i kyrkan. Kyrktaxi. Tornberg, Norrback, Brunell.

PETALAX

Gudstjänst: sö 19.6 kl 11 Björklund, Sjöholm

REPLIT

Konfirmation och högmässa: Replot sö kl. 10. Lindblom, Wargh, Kronqvist.

Replots församling lediganslår en befattning som församlingssvärd i Replot: Arbetet utförs i huvudsak vardagar men också veckoslut.

Till arbetsuppgifterna hör skötsel av församlingens grönområden i Replot samt städning och servering i församlingshemmet. Av den som väljs till befattningen förutsätts flexibilitet i arbetet, samt medlemskap i ev.luth. kyrkan i Finland. Arbetet är periodarbete. Från 1 april till 30 september med en löneandel på 100 % i kravgrupp 402. Från 1 oktober till 31 mars med en löneandel på 60 % i kravgrupp 402. Valet vinner laga kraft sedan besvärstiden gått ut och den valda uppvisat godtagbart intyg över sin hälsa samt straffregisterutdrag. Prövotid 4 månader. Tillträde 15.08.2016.

Ansökan med avskrift av betyg och arbetsintyg skall vara församlingens rådet i Replots församling tillhanda senast 27.06.2016

kl. 12.00. Ansökan sänds till Kyrkoherdeämbetet i Replots församling Prästgårdsvägen 9, 65800 REPLIT. Förfrågningar kyrkoherden 044-3520261.

SOLF

Högmässa med konfirmation: sö kl. 10, Ann-Mari Audas-Willman, Karolin Wargh, Simon Norberg, Olof Jern.

VASA

TREFALDIGHETSKYRKAN Ekumenisk parkgudstjänst: sö kl 13 i kyrkparken Hildegunn Södal, Store, Vidjeskog.

Aftonmusik: ons 22.6 kl 19.30 Manfred Gräsbeck, violin, Majja Lehtonen, orgel. Fritt inträde.

BRÄNDÖ KYRKA

Open air Sunday Service: next to the church at 1 pm Nord, Andersson.

ALSKAT LÄGERGÅRD

Läsegudstjänst: sö kl 13 Mattias Boije, Sofia Böckelman.

SUNDOM KYRKA

Högmässa: sö kl 10 Store, Andersson.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE

To 16.6 kl 19: Föräldrasamling för sommarens lägerskriftskola i församlingshemmet.

Fr 17.6 kl 13.30: Andakt i Esselunden, Granlund, Ray.

-kl 14.30: Nattvardsgång i Essehemmet, Granlund, Ray.

-kl 20: Ungdomssamling i Fyren, Björkman.

Sö 19.6 kl 10: Gudstjänst i kyrkan, Granlund, Ray. Textläsare Jonas Forsblom, dörrvärdar Ytteresse nedre.

-kl 14: Sammankomst i Punsar bönehus.

JAKOBSTAD

Sö 12: Konfirmationsmessa, Skriftskola 1, i Jakobstads kyrka, Salo, Borgmästars, Cantate.

13: Konfirmationsmessa, Skriftskola 2, i Pedersöre kyrka, Turpeinen, Krokfors, Östman, André Ravall. OBS! Tiden och platsen.

15: Sammankomst i Skutnäs bönehus, Sture Wargh.

19: Sommarfokus i FC. Bibelstudium, Boris Salo.

Ti: ”Kvar i stan” utfärd till Larsmo kyrka och församlingshem. Start från FC kl. 13.

On 19: Musik och tanke i Pedersöre kyrka. Dagens tanke Katarina Vestersund, sång Annika Wester, orgel Lisen Borgmästars, Hans Häggblom. Efteråt servering i pe-largången.

KRONOBY

SLEFs sommarfest: lö 18.6 kl 19.00 vid Sommarhemmet. Samuel Erikson, sång- och musikprogram Britt-Mari och Gun-Helen Andtfolk

Gudstjänst: sö 19.6 kl 10.00 i Hospitalskyrkan. Ventin, Ellfolk-Larsén, violin Jan Huggare, Holmans läslag. Servering

Finskpråkig gudstjänst: sö 19.6 kl 18.00 i Hospitalskyrkan, Ventin,

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 9.10)

Fre 17.6 Monica Heikel-Nyberg, Gran-
kulla (repris från 22.10.2014) **Lö** 18.6
8.53 Familjeandakt. Lars Collmar lä-
ser ur sin bok *Helga Hund i Egypten*
(repris från 29.4.2006). **Må** 20.6 Joan-
na Nylund, Helsingfors (repris från
22.5.2015) **Ti** 21.6 Marica Enlund, Sib-
bo **Ons** 22.6 Luisa Tast, Malax **To** 23.6
Barbro Näse, Karis.

VEGA

Aftonandakt kl. 19.15

Fre 17.6 Psaltarens poesi. Uppläsare:
Mårten Lindblom (repris) **Lö** 18.6 17.58
Ett ord inför helgen, Ingå kyrka. **Sö** 19.6
Clas Abrahamsson, Borgå **Må** 20.6
Bevarade ord: Margareta Melin. Upp-
läsare: Monica Heikel-Nyberg **Ti** 21.6
Åsa Westerlund, Ekenäs **Ons** 22.6 Bi-
belstudium över Uppenbarelseboken
med Stig-Olof Fernström (repris)

To 23.6 Björn Elfving, Vasa. VEGA

Gudstjänst kl. 13.03

Sö 19.6 Tvåspråkig musikgudstjänst
med Ingå församling. Kammarmu-
sikfestivalen Musik vid havet. Pre-
dikant: Tom Sjöblom. Organist och
kantor: Marianne Gustafsson-Burg-
mann, orgel. Violinist: Nonna Knuuti-
la. Textläsare: Rigmor Andersson.

VEGA

LAHTIS KP-LÄSARE

Välkommen med!

Kyrkpressen välkomnar tidningens färskaste prenumeran-
ter som finns i församlingarna i Lahtis. Lahtis räknas som
en språkö med några hundra svensktalande invånare.

– Det här året har vi startat en grupp som ska ha hand
om det svenska arbetet, berättar **Karin Ihalainen** som är
rektor för Svenska skolan och aktiv i församlingen.

I Lahtis firas tre gudstjänster på svenska varje år.
Följande i tur är Mikaelidagens gudstjänst där också
skolbarnen är med. Mellan femtio och hundra personer
brukar delta i de svenskspråkiga gudstjänsterna.

Ellfolk-Lasén, servering
Orgelkonsert: sö 19.6 kl 20.00 i
kyrkan, János Gyülvész, Lochtea.
Kollekt för musikarbetet.
Barn dag: ti 21.6 kl 10.00–15.00
vid Sommarhemmet. Från 5 år
uppåt. Ta med matsäck, simdräkt
o handduk, praktiska kläder. Buss
från Jeussen byahem kl 9.00, via
Björklunds butik, Söderby skola,
Drycksbäck, Merjärv, Norrparas,
9.30 församlingsh, via Brätö

LARSMO

Fre 17.6 kl. 20 **Öppet hus:** för
ungdomar, vid prästgården (OBS
platsen)
Lö 18.6 kl. 14 **Konfirmation Grupp
I och II:** Sjöblom, Lassila, Wiklund
**kl. 16 Konfirmation Grupp III och
IV:** Sjöblom, Lassila, Wiklund
Sö 19.6 kl. 10 **Högmässa:** Konfir-
mandernas nattvardsgång. Las-
sila, Sjöblom, Wiklund. Sång av
hjälpredare. Kyrkvård: Slussnäs,
Brask, Käld.

NEDERVETIL

Gudstjänst: sö 19.6 kl. 10.00, Lars
Junell och Julia Hansson.

NYKARLEBY

Kansliernas telefonnr:
Nykarleby: tfn 040 8687 040
Munsala: tfn 040 8687 041
Jeppo: tfn 040 8687 042
NYKARLEBY
Sö kl 10 Gudstjänst: Edman,
Ringwall
MUNSALA
**Sö kl 13 Högmässa med kon-
firmation:** Sundstén, Östman,
Lönnqvist, Hellman, Trinity Choir.

Kyrkkaffe i fh.
On kl 15.30 Munsala KU:s års-
möte: prästg.
JEPPÖ
**Sö kl 10 Högmässa med kon-
firmation:** Östman, Sundstén,
Lönnqvist. 50-års konfirman-
terna samlas efteråt i fh.

PEDERSÖRE

Andakt: Fr 14 i Pedersheim, Hägg-
blom Sandstedt-Granvik,
**För ungdomar i Hällsand som-
marhem:** Fr 20 Ungdomskväll och
Ti 19 Tisdagschill
Konfirmationsmässor i kyrkan:
– **Sö 10:** Pedersöres skriftskola
grupp 2, Erikson, Alaric Mård,
Dennis Svenfelt, Sandstedt-
Granvik, D. Häggblom, dörrvärdar
Karby
– **Sö 13:** J:stads svenska försam-
ling, skriftskola 2
Sammankomst: Sö 15 i Flynäng-
ens bönehus, Kristian Gäddnäs
Musik och tanke: On 19 i kyr-
kan, Katarina Vestersund, Hans
Häggblom, Annika Wester, Lisen
Borgmästare, efteråt kaffe i Pe-
largången

PURMO

Sö 19.6 kl 12: Högmässa i kyrkan,
Granlund, Johansson.
Lö 25.6 kl 10: Gudstjänst i kyrkan,
Lampa, Johansson.
Sö 26.6 kl 12: Gudstjänst i Åvist
bykyrka, Lampa, Johansson.

TERJÄRV

Skriftskola: on 15.6–fr 17.6 i för-
samlingssalen.
Mässa för äldre: to 16.6 kl 14, kh-

den, kantorn.
Ungdomssamling: fr 17.6 kl 19 vid
slöjdskolan.
Högmässa: sö 19.6 kl 10, khden,
kantorn; duettsång, Mats Sägfors
& kantorn. 50-års konfirman-
terna.
Skriftskolläger: i Ohtakari 19-
23.6. Start kl 15 från Terjärv.

LAPPTRÅSK

sö 19.6 kl. 14: Högmässa med konfirma-
tion i kyrkan, Stina Lindgård, predikant
Claus Ståhlberg, Susann Stenberg, Mia
Aitokari
on 22.6 kl. 11-15: Kyrkorna är öppna
Församlingkansliet: stängt to 23.6. Vid
behov kontakta Lovisa församlings-
kansli, tfn 044 722 9200

LILJENDAL

fr 17.6 kl. 19: Liljendal dagarnas konsert i
kyrkan med Lappmarkskören och Sång-
argillet. Frivillig avgift till diakonifonden
lö 18.6 kl. 10-14: Församlingen goes
Liljendal dagarna. Missionens auktion på
huvudscenen. Foton på auktionsföre-
mälen finns på www.liljendalforsamling.
fi. Pyssel för barn och tipplingstävling i
församlingens tält vid biblioteket.
sö 19.6 kl. 12: Friluftsgudstjänst vid Ma-
riagården, Stina Lindgård, Mia Aitokari,
Kyrkokören. Missionens kyrkkaffe

LOVISA

Manskörkonsert: lö 18.6 kl 14 i kyrkan
med Lappmarkskören, dir. Michael
Sikström och Sångargillet, dir. Jan-Erik
Slätis. Fritt inträde. Kollekt till Kyrkans
Utlandshjälp
Högmässa med konfirmation: sö 19.6 kl
14 (Obs, tiden!) i kyrkan, af Hällström,
Blom, Tollander, Karlsson
En Euros Café: ti 21.6 kl 13–15 i Tikva
Sommarcafé: on 22.6 kl 13 i försam-
lingssalen
På kommande:
Tvåspråkig midsommargudstjänst lö
25.6 kl 11 i Valkom kyrka

PERNÄ

Högmässa: sö 19.6 kl. 10.00 i kyrkan,
Robert Lemberg, Paula Jokinen.

SIBBO

SIBBO KYRKA: Sö 19.6 kl. 12 Mässa.
Helene Liljeström, Camilla Wiksten-
Rönbacka.
Programonsdag i Sommarcaféet: Ons
22.6 kl. 14. Prästgården. Musik och sång
med Wiksten-Rönbacka, Ann-Lis Bi-
ström, Milja Westerlund.
Sommarcaféet Prästgården: håller öp-
pet vardagar kl. 11–16. Möjlighet att hålla
program onsdagar kl. 14. Kontakta Kira

Nyman (kira.nyman@evl.fi) för info.
www.sibbosvenskaforssamling.fi

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

**Mer information på Johannes hem-
sida:** www.helsingforsforsamlingar.fi/
johannes

**Sö 19.6
kl. 12:** Högmässa i Johanneskyrkan.
Lindström, Björholm-Kallio, Hätönen.
**Må 20.6
kl. 15:** Singelgruppen besöker Amos
Anderssons konstmuseum. Svensk
guidning, ca 1h. Kostnad: grupper 8€/
person, pensionärer 6€. Vi träffas fram-
för museet på Georgsgatan 27 kl. 14.45.
Meddela Bo Ekman bo.ekman@evl.fi
ifall ni kommer med.
**Ti 21.6
kl. 12:** Lunchmusik i Gamla kyrkan med
Anna Pulli.

**On 22.6
kl. 14:** Orgeländakt och sommarcafé i S:t
Jacobs kyrka. Heikel-Nyberg, Hätönen.
**Välkommen med på församlingens
sommarutfärd till Sibbo 21.7. I program-
met:** besök på Gumbostrand Konst &
Form, hästuppvisning på Savijärvi Gärd,
musikstund i Sibbo kyrka samt lunch
på Söderkulla gård. Pris 30€. Start kl.
10 från Kiasma med retur i Helsingfors
kl. 17. Anmälningar till diakonissa Barbro
Öllberg, tfn 050 380 0656, e-post: bar-
bro.ollberg@evl.fi.

MATTEUS
Matteus hemsida: www.matteus.fi
Kansliet är öppet i juni: må, ti, to, fr
kl. 9–14.
MATTEUSKYRKAN Åbohusvägen 3
Sö 19.6 kl. 12: högmässa, Stefan Forsén,
Anders Forsman. Kyrkkaffe.
Ti 21.6 kl. 19: konsert Med metro till
musiken: Säg, blommar redan granat-
äppelträdet? Anna Brummer, sång, Katri
Vanhamäki, orgel och piano. Alfvén,
Merikanto, Hannikainen, Rangström,
Kuula, Sibelius, Brummer. Fritt inträde,
programblad (på finska) 7 €.

PETRUS

www.petrusforsamling.net
**Sö 19.06
kl. 10 Högmässa:** Äggelby gamla kyrka,
Brofogdev. 12. Sandell, Hilli.
kl. 13 Högmässa: Munksnäs kyrka, Te-
gelst. 6. Thylin, Ahlberg.
kl. 16.30 Sommarpuks: på Café Torpet,
grillning och knytkalas efteråt. Köpingsv.
48.
Övrigt
Sommarläger: på Björkebo för
7–12-åringar den 3–5 augusti. Pris:
60 €, kost och logi samt busstran-
sport ingår i priset. Frågor till Sussi tel.
0505609157, susanna.isaksson@evl.fi
Anmälan till kansliet.
Familjeläger: på Lekholmen 19–21 au-
gusti för Matteus-, Petrus- och Johan-
nes församling. Pris: vuxna 45 €, barn
(3–17 år) 35 €, under 3-åringar gratis,
kost och logi ingår i priset. Frågor till
Sussi tel. 0505609157, susanna.isaks-
son@evl.fi Anmälan till kansliet.
Förbönsmöten: tas emot under som-
maren till tfn (09) 23407171 tisdagar
mellan kl. 10–12 (ej 19.7, 26.7 och 5.8)
och per e-post pray.petrus@evl.fi

HELSINGFORS PROSTERI

**Lekholmen är öppen. Mer info från Din
egen församling och www.lekholmen.fi**
Församlingarnas samtalstjänst: dejour-
erar på tfn 01019–0072 (från utlandet
+358 1019 0072) varje kväll kl.20–24. En
webbaserad hjälptjänst finns på adres-
sen http://evl.fi/natjour Användaren
behöver inte uppge namn, e-postadress
eller andra uppgifter som kan leda till
identifiering utan väljer själv en signatur
och ett lösenord. Ring eller skriv när
Du behöver stöd! Du kan dessutom
skriva ett handskrivet brev till Kyrkans
brevjour, PB 210, 00131 Helsingfors, som
behandlas anonymt och konfidentiellt.
Kyrkans chatt dejourerar måndag till
torsdag kl.18–20.
KAMPENS KAPELL: är öppet vardagar
8–20 och veckoslut samt helgdagar
10–18.
Mer info www.helsingforsforsam-
lingar.fi

Pricka in höstens stora kickoff!

PSALM. En metrisk och strofisk kyrkvisa,
främst avsedd att framföras kollektivt.
SAMKVÄM. Sammankomst, enklare festlig
tillställning.
PSALMKVÄM. Vår egen blandning av bägge
och en skvätt kaffe till. Hoppas den smakar!
Definition (Wikipedia)

Hej församling!

Efter semestrar och sommarläger hägrar
terminsstarten. Fontana Media och
Församlingsförbundet rullar ut på vägarna
till er också i höst. På sju orter ställer vi ut
våra böcker och inspirationsmaterial.
Kom och bunkra upp för jobbet!

Det blir stor psalmfest!

På kvällen ordnas det program för alla
som är nyfikna på en ny finlandssvensk
kulturskatt: det nya psalmtillägget.

Hej medlem!

Det här är något för alla intresserade:
Vi dukar upp nya läromedel i religion,
söndagsskola för vuxna, biografi,
melodikryss och musikaliskt smått och
gott av lokala och gäster.

Pricka in datum på någon av följande
orter i din närhet!

KRISTINESTAD TI 30.8
i Församlingshemmet
13 Bokförsäljningen öppnar
18 Kaffeservering
19 Psalmkväm Programkväll

KORSHOLM ON 31.8
i Smedsby församlingssgård
13 Bokförsäljningen öppnar
18 Kaffeservering
19 Psalmkväm Programkväll

JAKOBSTAD TO 1.9
i Församlingscentret
13 Bokförsäljningen öppnar
17 Kaffeservering
18 Psalmkväm Programkväll

SIBBO TI 6.9
i Församlingshemmet
13 Bokförsäljningen öppnar

18 Kaffeservering
19 Psalmkväm med Sång i Guds
värld Programkväll

POJO ON 7.9
Församlingshemmet
13 Bokförsäljningen öppnar
18 Kaffeservering
19 Psalmkväm Programkväll

PARGAS TO 8.9
Församlingshemmet
13 Bokförsäljningen öppnar
18 Kaffeservering
19 Psalmkväm Programkväll

MARIEHAMN TO 22.9
Margaretagården
13 Bokförsäljningen öppnar
18 Kaffeservering
19 Psalmkväm Programkväll

GRAVAR SOMMARJABB

Blommornas natt på gravgården

Tisdagen den 7 juni planteras sommarblommor på de gravar som sköts av Vasa kyrkliga samfällighet på gravgården i Vasa.

Totalt rör det sig om un-

gefär 10 000 blommor, bestående huvudsakligen av rosbegonior och sommarbeponior. Utplanteringsarbetet, som omfattar cirka 10 000 gravar, inleddes klockan 4 på morgonen och fortsatte hela dagen. Totalt deltar omkring 50 anställda i arbetet. En del kör ut blom-

morna till de olika områdena och en del planterar ut dem enligt beställningen.

I sommar finns 66 säsongsanställda på gravgården. Antalet sökande till gravgården var 400 stycken. Av de som anställdes är åtta stycken nya för i sommar.

SUSANNA HELENELUND planterar på nya begravningsplatsen i Vasa.

FOTO: JUHA RINTAKALLIO

DEUTSCHE GEMEINDE

So 19.6. um 11 uhr: Gottesdienst (Panzig)

OLAUS PETRI

Lö 18.6. kl. 18 Helgsmålsbön – Musikandakt. Iina Katila, Nina Fogelberg; sång, orgel.
Sö 19.6. kl. 11 Högmässa. Byfält, Fogelberg.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO

Högmässa sö 19.6. Esbo domkyrka kl. 12.15. Ahlbeck, Kronlund, Sabina Kyllönen. Klockstapelkaffe. Musik i sommarkvällen: Esbo domkyrka sö 19.6 kl. 19. Eeva-Liisa Malmgren, orgel, Pasi Pihlaja, valthorn. Bach, Corelli, Mozart, Pettersson. Fritt intr.
Orgelnatt & Aria: Esbo domkyrka varje to kl. 22 t.o.m. 25.8. Mer info & biljetter: www.urkuyfestival.fi
Sommarträff: Olars kyrka, svenska sidan, ti 21.6 kl. 13-14.30, Bibi Jakobsen-Korvenoja.

Kvällsmässa: Karabacka kapell to 23.6 kl. 18.30, Laukkanen, Kronlund, Sabina Kyllönen. Kyrkkaffe.
Midsommarfest: Mataskärs lägergård fre 24.6 kl. 17. Ahlbeck, Kronlund, Wikman m.fl.

Seniöräger på Mataskär: on 13.7 kl. 12 – lö 16.7 kl. 13. Diskussioner och fysik, bastubad, naturvandring, sång och andakter, fritid och vila. Lunchtjänst till Skärgårdsbutiken. Hjälpension, inkvartering i 2 pers. rum i internatet. Pris 80 €, räkningen skickas hem. Taxitransport ordnas. Mer info och anm. senast 5.7: 040 513 0828, beatrice.karlemo@evl.fi.

Nåd i livets vardag: retreat på Snoan, Lappvik, 21-23.10. Ledare Roger Rönnberg. Pris 90 €. Anm. senast 7.10, 050 576 5784, claire.broberg@evl.fi

Öppen mottagning: Kyrktian, Kyrkog. 10, varje må och to kl. 10-12. Diakoniarbetare på plats, man kan komma in i olika ärenden, beställa längre tid till själavård, för utredning av ekonomiska bekymmer m.m.

Esbo svenska församlings kansli: på Kyrkog. 10, tfn 09 8050 3000, är i juli öppet må-fre kl. 9-13.

Esbo församlingars servicecentral: på Kyrkog. 1, tfn (växel) 09 80501, sköter ämbetsbetyg, släktutredningar, bokningar av dop, vigsel och begravning samt gravvård, bokening av utrymmen och prenumerationer på Kyrkpressen. Öppet må-fre kl. 9-15 även sommartid.

GRANKULLA

Lö 18.6 kl. 23 Kyrkstund i sommar-natten-Suviyön kirkkohetki: i kyrkan. GranFolks spelmannsorkester och folkdansgrupp, Carola Tonberg-Skogström och Anna-Kaisa Tuomi. Evenemanget är en del av folkdansringens Jubelår 2016.
Sö 19.6 kl. 12 Högmässa: Stefan Myrskog, predikant, Carola Tonberg-Skogström, liturg, Heli Peitsalo. Kaffe i nedre salen.
Ti 21.6 kl. 9.30-11 Diakonimottagning: och bröddutdelning.
Kl. 13.30-15 Sommarcafé: på kyrkans inngång.

KYRKSLÄTT

SensommarDax: dagläger 1-10.8 på Lyan för barn i åk 1-4. Pris: 80 € för församlingens medlemmar. Info och anmälningar: jenny.akerlund@evl.fi, tel. 050 376 1488.

Sommarcafé i Veikkola församling: to 16.6 kl. 12-14. Tillsammans med finska församlingen.

Högmässa: sö 19.6 kl. 12 i Kyrkslätt kyrka. Lovén, Joki.

Sommarcafé i Masaby kyrka: ti 21.6 kl. 12-14 tillsammans med finska församlingen.

Café Sommardag på församlingshemmet: to 23.6 kl. 12-14. Kyrkoherde-ämbetet öppet juni-augusti må-to kl. 9-11.30 och 12.30-15. Fredagar stängt. Tel. (09) 8050 8292. Epost kyrkslatts.svenska.forsamling@evl.fi. www.kyrkslatts.svenska.fi

TAMMERFORS

Sö 19.6. Gudstjänst kl 11 i SvH, Charlotte Dick-Röstad, Hanna-Maarit Kohtamäki

VANDA

Pastorskansliet: håller sommaröppet juni-aug: ti-fre kl 9-13, måndagar stängt. Diakonimottagning endast på torsdagar kl. 10-11.30 (juni-aug)
Högmässa: sö 19.6 kl. 10 i Helsing kyrka S:t Lars. M. Fagerudd, A. Ekberg.
Sommarcafé: i Bagarstugan, ti. 21.6 kl. 14-15.30. Diakoniarbetarna medverkar. Allsång, andakt och kaffeservering.

RASEBORGS PROSTERI

EKENÄSNEJDENS SVENSKA

Tenala betjäningsspunkt: öppen enbart må o. to kl. 10-12 i v. 25 o. 26.

Högmässor/gudstjänster 19.6:

Kl. 10 Ekenäs kyrka, konfirmation. A. Lindström, N. Burgmann, K. Wikström. Kl. 12 Museigården Tenala, friluftsgård (i kyrkan v. regn), T. Wilman, S. Lindroos. Tenala spelmannslag medv. Bonäs Marthakrets bjuder kyrkkaffe. Skjutsar. Kl. 18 Snappertuna kyrka KVM. W. Westerholm, T. Wilman, S. Lindroos.
Info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ

Tvåspråkig radierad musikgudstjänst: sö 19.6 kl 11 i Ingå kyrka. Sjöblom, Gustafsson-Burgmann, Nonna Knuuttila (i samarbete med Musik vid Havet).
Konsert: ons 22.6 kl 19 i Ingå kyrka. Nonna Knuuttila, violin, Marianne Gustafsson Burgmann, orgel. Fritt inträde, programblad 5 €.

KARIS-POJO

Högmässor, Sö 19.6: kl. 10 i S:ta Maria kyrka, Pojo. kl. 12 i S:ta Katarina kyrka, Karis.
Mera info: www.karis-pojoforsamling.fi

ESBO STIFT

LOJO

Sö 3.7. kl 13: Högmässa i Virkby kyrka. Kyrkkaffe och kyrktaxi.
Sö 24.7. kl 13: Högmässa i Virkby kyrka. Kyrkkaffe och kyrktaxi.

Matgåvor

Hjärtligt Tack till alla som deltog i insamlingen av varor till familjer i Lovisa! Den 27.5.2016 ordande Lions Club Loviisa/Queen Lovisa ry en insamling i de lokala butikerna. De insamlade produkterna bl.a. torra livsmedel och hygienartiklar går till barnfamiljer i Lovisatrakten och delas ut av diakonin.

De hjälpbehövande barnfamiljerna får gärna kontakta diakon Rea Skog i Lovisa svenska församling, tfn 040 596 2659.

I MIN FÖRSAMLING

LEDIGA TJÄNSTER

VASA KYRKLIGA SAMFÄLLIGHET REKRYTERAR

EN VAKTMÄSTARE-STÄDARE OCH EN ÖVERVAKTMÄSTARE

Annonserna finns på vår hemsida www.vaasaevl.fi

Svenska kyrkan

KIRUNA PASTORAT

Vittangi församling är en flerspråkig och mångkulturell landsbygdsförsamling i nordöstra Lappland med ca 1 900 invånare varav i centralorten Vittangi ca 800 innevånare. Församlingen ingår i Kiruna pastorat som består av Jukkasjärvi-, Karesuando- och Vittangi församlingar. Här finns all tänkbar service och en stark framtidstro. Här har Du naturen inpå knutarna och många möjligheter till ett rikt friluftsliv- och föreningsliv. Fyra älvars bygd med Kalix- Torne- Vittangi- och Lainio älvar rinnande genom församlingen med en betagande fjällvärld i norr.

Vill du arbeta som komminister i Vittangi församling?

Vi söker dig som

- har intresse av och förmågan att utöva ledning och styrning av församlingsverksamheten tillsammans med arbetslaget, kyrkoherden i Kiruna pastorat och församlingrådet.
- är en god förkunnare av kyrkans lära, positiv till förnyelse och utveckling av gudstjänstlivet och verksamheten.
- tycker om att arbeta i arbetslag där man både kan inspireras av och inspirera sina arbetskamrater.

Arbetslivserfarenhet från andra verksamheter utanför kyrkan och språkkunskaper i finska, meänkieli eller samiska är meriterande.

Körkort är ett krav, eftersom församlingens verksamhetsområde är vidsträckt.

Kom gärna hit och se hur vi har det! Se även vår hemsida www.vittangiforsamling.com.

Intresserad?

För tjänsten gäller tillträde enligt överenskommelse.

Upplysningar om tjänsten lämnas av tf. kyrkoherde Lena Lantto, 0980-129 59, 0980-678 00 vx, ordförande i församlingrådet Åke Töyrä, 073-044 55 15.

Fackliga representanter är: Kyrkans akademikerförbund – Vision – Kommunal – Lärarförbundet

Välkommen med din ansökan **senast den 15 juli 2016** ställd till: Kiruna pastorat, Box 87, 981 22 KIRUNA

Annonsera i Kyrkpressen!

KP.
KYRKPRESSEN

Med en annons når du hela Svenskfinland. Spara energi och pengar!

Kontakta våra annonsförsäljare: Robin Norrbäck 044 027 0293, Jonny Åstrand 050 092 4528

Eller via e-post: annons@kyrkpressen.fi

Annonsoinfo på www.kyrkpressen.fi

Svenska kyrkan

KIRUNA PASTORAT

KIRUNA PASTORAT

I Kiruna pastorat ingår, Jukkasjärvi, Karesuando och Vittangi församlingar. Det innebär att pastoratet omfattar hela Kiruna kommun, från landsbygd, stad till fjäll och gränsar till Norge och Finland. Kiruna pastorat är det nordligaste pastoratet i Sverige. Vi är en tre kulturell och fyra språkig (svenska, samiska, finska och meänkieli) pastorat med en betagande natur från skog till fjäll. Gruvnäringen, turismen och rymdindustrin, liksom rennäringen är kommunens kännemärken.

Söker Kyrkoherde

Vi söker dig som

- har erfarenhet av ledande prästuppgifter och har genomgått behörighetsgivande kyrkoherdeutbildning.
- har förmågan och viljan att skapa kontaktytor mellan människorna i församlingarna och utveckla samarbete, samverkan och relationer med andra.

Vi erbjuder dig ett ansvarsfullt och självständigt arbete där du kommer att leda, utveckla och fördela arbetet inom församlingsverksamheten i pastoratet. Du kommer att verka i en organisation med väl fungerande förvaltning och god ekonomi.

Arbetslivserfarenhet från andra verksamheter utanför kyrkan är meriterande.

Intresserad?

Kom gärna hit och se hur vi har det! Se även våra hemsidor www.vittangiforsamling.com och www.jukkasjarviforsamling.se. För att få en uppfattning och inblick av verksamhetsområdet se kommunens hemsida www.kiruna.se.

För tjänsten gäller tillträde 1 september 2016 eller enligt överenskommelse.

Upplysningar om tjänsten lämnas av kyrkorådets ordförande Bo Isaksson, 070-337 64 68, kyrkorådets vice ordförande Else-Maj Blind, 070-346 43 53, tf. kyrkoherde Lena Lantto, 0980-129 59. Fackliga representanter är: Kyrkans akademikerförbund – Vision – Kommunal – Lärarförbundet

Välkommen med din ansökan **senast den 15 juli 2016** ställd till: Kiruna pastorat, Box 87, 981 22 KIRUNA

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Skötsam o pedant, idrottande flicka fr Österbotten önskar hyra etta i Helsingfors, helst nära Arcada. Säker hyra. Tel. 0503590371

Skötsamt par önskar hyra lägenhet i Helsingfors fr.o.m. 1.8 eller tidigare. Helst en tvåa men allt beaktas. Rök- och djurfritt
Tel: 040-7531632

Lugn rök- och djurfri kvinna söker nytt hem i Munksnäs. 040 7023509.

Klasslärare önskar hyra etta/två i Åbo centrum. Ring Anne-Lie, 0503227469

UTHYRES

Stiftelsen Lillesgården erbjuder förmånliga pensionärsbostäder (ettor) i Nordsjö, ej serviceboende. 050 5903780 må-to 9-12.

Kiskov. 15 A, Brunakärr, H:fors 1 rum, kök (med fönster), WC. 35m². Mycket bra. Ledig fr.o.m 1.7. Hyra 750€ (inkl.vatten) Winqvist tfn 050-55 44 288.

KÖPES

Ungt par önskar köpa trevlig liten lägenhet i centrum av Helsingfors. Etta eller tvåa. Gammalt hus/trägolv/fina fönster etc. stort plus. Tel. 0401693002/lvar

Mixa och Matcha

FRÅGESPORT. Mixa och matcha dina kunskaper i Kyrkpressens frågesport. Vår tävlande den här veckan är Macke Granberg. Konstruerad av Jesper von Herten.

MEDTÄVLARE: MACKE GRANBERG

Namn: Macke Granberg.

Ålder: 42.

Yrke/eller titel:

Musiker, artist, företagare med Arne Alligator.

Hemort: Grankulla.

Favoritmat och -dryck:

Jag är så allätare som man bara kan vara, men mat gjord med kärlek och rätt dryck vid rätt tillfälle.

Lyssnar helst på: Musik som spelas från hjärtat.

Favoritidrottsgren- och/eller -lag: Fotboll och Frankrikes landslag, om vi snackar om EM. Överlag Real Madrid.

Rekommendera en bok! En man som heter Ove av Fredrik Backman.

Skulle vilja resa till: Tanzania.

Tråkigaste hemgöret: Städning under pressade förhållanden.

Slogan, motto eller ordspråk: Genast eller aldrig.

Min åsikt om frågesporter: Relativt underhållande, faktiskt.

Höjdpunkt från den kommande sommaren: De alltför få lediga dagarna man kommer att ha på sommarstugan med familjen.

FRÅGESPORTSRESULTAT: 18/25

STOCKMANNS HISTORIA & VIKTIGA ÅRTAL

a) Stockmanns aktier listas på börsen	1) 1930
b) Varuhuset i Jakobstad invigs	2) 1942
c) Galna dagar introduceras svenska Lindex	3) 1967
d) Stockmann köper svenska Lindex	4) 1986
e) Det nuvarande varuhuset i Helsingfors centrum öppnas	5) 2007

Resultat: 5/5

FINLANDSSVENSKA FINLANDIAPRISVINNARE & ROMAN

a) Jörn Donner	1) Is
b) Gösta Ågren	2) Jär
c) Bo Carpelan	3) Berg
d) Ulla-Lena Lundberg	4) Far och son
e) Kjell Westö	5) Där vi en gång gått

Resultat: 5/5

KÄNDA STÄDER I ÖSTRA USA & DELSTAT

a) Baltimore	1) Maryland
b) Philadelphia	2) Massachusetts
c) Boston	3) New Jersey
d) Buffalo	4) New York
e) Atlantic City	5) Pennsylvania

Resultat: 3/5

STILARTER INOM KONST OCH ARKITEKTUR & GLANSERIOD

a) Rokoko	1) 1100- och 1200-talen
b) Gotik	2) Slutet av 1500-talet och början av 1600-talet
c) Nationalromantik	3) Medlet av 1700-talet
d) Barock	4) Från medlet av 1700-talet till slutet av 1800-talet
e) Nyklassicism	5) Kring sekelskiftet 1900

Resultat: 5/5

HEBREISKA KVINNOFÖRNAMN & BETYDELSE

a) Dina	1) Stjärna
b) Ester	2) Vacker, kärlek
c) Hanna	3) Nåd, behag
d) Mirjam	4) Furstinna, prinsessa
e) Sara	5) Dom, rättvisa

Resultat: 0/5

Svaren:
Stockmanns historia & Viktiga årtal: a-2, b-3, c-4, d-5, e-1
Finlandssvenska Finlandiaprisvinnare & Roman: a-4, b-2, c-3, d-1, e-5
Kända städer i östra USA & Delstat: a-1, b-5, c-2, d-4, e-3
Stilarter inom konst & Glansperiod: a-3, b-1, c-5, d-2, e-4
Hebreiska kvinnoförnamn & Betydelse: a-5, b-1, c-3, d-2, e-4

Böcker i nätet allkristet.fi
Och i vänstäderna Karleby & Jakobstad

FINLANDS STÖRSTA FÖNSTER- & DÖRRLAGER

BILLIGASTE!

LEVERANS GENAST!

NORDIC sale

Granvägen 1, 68555 Bosund
T. 721 0111, sale@nordicsale.fi
www.nordicsale.fi

STENHUGGERI LEVANDER

- nya gravstenar
- gravering
- borttagning av gravsten
- återmontering av gravsten
- förgyllning/försilvring
- rätning
- slipning

EN MINNESVÄRD VISAR VÖRDNAD OCH VÄRDIGHET
Rönnebackav. 32 A
00710 Helsingfors
tel.09 387 6284

Historiska rollfigursguidningar
för alla åldrar!

info@sagalund.fi www.sagalund.fi

Res med oss

NÅGONTING ROLIGT ATT SE FRAMMOT, BOKA DIN RESA NU!

Guidade paketresor på kommande:
Bratislava-Wien 3-7.10.2016
Playa del Ingles 16-23.11.2016 PÅ SVENSKA!
Oscars revy i Stockholm 2-4.12.2016
London / Julmarknad 3-6.12.2016
Till alla resor ingår busstransport från Västnyland!

Fullservice resebyrå nära dig! (flyg-,båt-,tåg-,grupp-,spa-, södernresor; allt som gäller resandet)

Ring, skicka e-post eller kom in!

Resefönster Ab / Resehaukka
Köpmansgatan 4, 10300 Karis
Tel.019-2782800
e-post: karis@matkahaukka.com
http://karjaa.matkahaukka.com/

Karjaa Karis

Spasemester 2 dygn

119€ /pers./2 dygn

- in kvartering i dubbelrum
- 2 x frukost
- fri tillgång till spabadet och gymmet
- inträde till restaurangdansen
- ledd fritidsprogram må-fre

Gäller t.o.m. 31.8.2016.

Pop Up Outlet 28.6 - 21.7

Nanso, Reima, Lennol, Finlayson, Jokipiin Pellava, Johan, VM-Carpet, Kultatähti och Hopea-Puro.

HÄRMÄ SPA

Vaasantie 22, Ylihärmä
Tfn (06) 483 1600
www.harmaspa.fi

Raseborgs Sommar-teater presenterar

the Sound of Music

Music by RICHARD RODGERS Lyrics by OSCAR HAMMERSTEIN II
Book by HOWARD LINDSAY and ROSSIE GROSSIE
Suggested by "The Troop Family Singers" by Maria Augusta Tropp
An amateur production by arrangement with R&H Theatricals Europe

Regi: Sven Sid

Från 22 juni till 4 augusti 2016

Ons 22.6 kl.19	To 30.6 kl.19	Ons 6.7 kl.19	Sö 10.7 kl.16	Ons 20.7 kl.19	Sö 24.7 kl.16	Ons 3.8 kl.19
Sö 26.6 kl.16	Lö 2.7 kl.16	To 7.7 kl.19	Ons 13.7 kl.19	To 21.7 kl.19	Ons 27.7 kl.19	To 4.8 kl.19
Ons 29.6 kl.19	Sö 3.7 kl.16	Lö 9.7 kl.16	To 14.7 kl.19	Lö 23.7 kl.16	To 28.7 kl.19	

Köp biljett på webben www.netticket.fi
VNUR:s kansli 019 241 5035
Biljettpris: 25/22/15 €
grupper: 22/18/14 € inkl. serviceavgift.
Med S-Förmanörkortet 1-3 € förman till föreställningarna 22.6-10.7.

Raseborgs Sommar-teater **50**
www.raseborg.org

INKAST MARIA SUNDBLOM-LINDBERG

Gräns

HON STOD fräknig och sur vid grunden. Det var kanske det första besöket på sommarstället, den nya släktens sommarställe, men vi kom inte längre än till grunden innan hon stoppade oss med knubbig hand.

Vi var fyra och åtta och längtade våldsamt efter kusiner och samhörighet men det var en längtan som var obesvarad från ungdomen mitt på stigen. Under åren silar jag kommentarerna som handlar om att jag inte räknas, inte är lika viktig eller ens en kusin för jag hade inte råd att förlora ännu en släkt, ännu en plats, ännu ett sammanhang där jag kan definiera mig som någon.

HON STÅR blek och sur vid dörren. Det är det första besöket i landet, i det nya landet men de kommer inte längre än fram till hennes dörr innan hon stoppar dem med handskklädd hand. De är fyra och åtta och längtar våldsamt efter nya vänner och samhörighet efter många år på flykt men det är en längtan som är obesvarad från människorna på andra sidan strecket. De har ju ren trygghet och tillhörighet och vill absolut inte befatta sig med motsatsen. De flesta som bultar på den dörren måste därför vända om mot ingenstans och de få som släpps in kommer att få sila många många kommentarer om att de inte räknas och inte är viktiga för de har inte råd att förlora ännu mera självkänsla, ännu mera självrespekt, ännu ett land.

GRÄNSER. Det är årets ord. Det är vårens ord. I tidningar och tv och i mig. Jag har funderat mycket på människans reflex att utesluta snarare än att omfamna. Jag har ältat biologins betydelse för att kunna känna kärlek och ansvar och jag har insett att jag nu är så trygg att jag själv kan börja sätta gränser mot dem som ständigt bygger på sin mur eller stärker sitt staket runt sin samhörighet.

Det är ensamt men jag har faktiskt sällskap. Det är någon som går framför mig med slarvig särk och hipsterskägg. Han ser ut som en uteliggare men han rör sig som en prins och han tittar mig hela tiden i ögonen när han pratar om hur viktigt det är att söka upp de förlorade, föra tillbaka de fördrivna och stärka de svaga.

HAN MED den brinnande blicken gick aldrig med böjd rygg fast han växte upp med två farsor. Tillhörighet i kärlek och tro var viktigare än stamtavlor och biologi och jag fantiserar om att hans solida självkänsla kom ur upplevelsen att vara älskad och önskad trots att han växer upp i en nyfamilj. Älskad och önskad trots att han var lite svår och kaxig. Älskad och önskad och därför gränslös och tydlig. Min sko i hans fotspår. Ännu en bit kvar till stl 43.

Maria Sundblom-Lindberg är psykoterapeut, präst och publicist.

MINNESSJUKA BÖNELIV

Bevara Fader vår

Stefan Grahn tar upp en angelägen fråga i sin insändare i senaste numret av KP, 9.6.2016. I sin iver att ständigt förnya och modernisera olika texter, musik (t.ex. mässor) negligerar de kyrkliga beslutsfattarna betydelsen av tradition, minnen och känslor, som i många fall är intimt förknippade med gudstjänster, andakter och olika förrättningar.

I samma nummer av tidningen behandlas i en artikel de minnessjukas situation och hur man behöver ordna separata mässor för dem. Vi som har erfarenhet av någon dement förälder, känner mycket väl till hur starkt förankrad en gammal text, bön eller psalm sitter i hjärnan på en människa, som i övrigt inte mera har någon klar uppfattning om verkligheten. Själv har jag på mycket nära håll upplevt detta såväl i det vardagliga livet som i kyrkan. Min egen mor

”Hon hörde inte så bra, men genast hon hörde en bekant psalm, märkte vi hur hon med sina läppar följde med i sången.”

bodde under sina sista levnadsår på ett demensboende, men vi hade för vana att om möjligt ta henne med till kyrkan vid högtider som allhelgona, jul, påsk och olika musikevenemang. Hon hörde inte så bra, men genast hon hörde en bekant psalm, märkte vi hur hon med sina läppar följde med i sången. Och på boendet deltog hon glatt i kören, när man sjöng gamla bekanta sånger. Vi hade även för vana att be Fader vår med henne varje gång vi besökt henne in-

an vi skiljdes åt. Sista kvällen jag besökte henne på boendet läste vi också bönen Fader vår. Jag frågade henne då om hon också mindes bönen Gud som haver och hon svarade ja. Så den läste vi till slut. Följande morgon kunde hon inte längre tala och var onåbar.

I en föränderlig värld kan kyrkan stå stilla, vila i de gamla traditionerna med de gamla texterna och vara en trygg klippa för ung och gammal. Då behöver det inte ordnas separata gudstjänster. Det hindrar inte att man tar in modern musik men låt mässorna, bönerna och psalmerna bestå. Alla förstår nog texterna och kyrkan lockar inte nya besökare bara genom att med fördröjning spegla samhället utanför.

LARS LÖNNBLAD
Vasa

BIBELN TOLKNING

Låt inte bibelsynen splittra

Gemenskapsrörelsen har tillgång till vår kyrkas främsta sakkunskap, inte bara i fråga om människosyn och själavård utan speciellt i fråga om Bibeln. De ser inga bibliska hinder för att välsigna äktenskap mellan människor av samma kön. På Bibelns tid hade man inte den kunskap vi idag har om homosexualiteten.

Det är ett känt men beklagligt faktum att bibelsynen delar vår kyrka och dess prästerskap. Man får hoppas att kyrkan lyckas ordna sådana möten mellan de olika parterna, att de människor av samma kön som vill få kyrklig välsignelse för sitt äktenskap kan räkna med att bli bemötta med kärlek och respekt utan att kyrkan splittras.

ULF SÄRS
Helsingfors

LIVSSYN OPTIMISM

Vad är lycka?

Enligt de gamla grekerna handlade lycka inte alls om snabb tillfredsställelse eller att må bra för stunden: det som räknades var sumeringen av hela ens liv. Rikedomar och framgång gjorde inte att man blev lycklig. Det viktigaste ansågs vara att inte tala om vad man har, utan vad man gör med det man har. Lycka som den definieras av den moderna forskningen består av två huvudkomponenter. En kognitiv komponent, det vill säga hur du ser på livet, hur tillfredsställd du är med din tillvaro och omgivning samt huruvida du känner att du är på väg i rätt riktning med hänsyn till din egen målsättning i livet. Den andra komponenten berör dina känslor, hur du upplever negativa respektiva positiva känslor.

Den enkla vägen (lusta) till lycka består av snabb och kortsiktig tillfredsställelse, med så lite besvär som möjligt. Den andra vägen (dygd) erbjuder långsiktiga resultat. ”Ett

”Det mesta har att göra med tre egenskaper nämligen; vänlighet, tacksamhet och optimism.”

glatt hjärta är god medicin” skrev en kung redan för 3 000 år sedan. (hänvisn. Ordspråksboken 17:22). Nu för tiden inser till och med läkare visheten i de här inspirerande orden. Positiva känslor är för övrigt den största värdemätaren på hur lycklig man är och påverkar såväl humör och beteende genom att alltid sträva efter att se möjligheter i stället för hotbilder i vardagens olika händelser.

Det finns också mycket bevis som talar för att den som väljer att se världen genom rosa glasögon i stället för grå lever i snitt 7,4 år längre. Och

det är dessutom aldrig för sent att välja en mer positiv livssyn. En optimistisk läggning löser dock inte alla problem, men den kan bidra till att man får bättre hälsa och ett bättre liv. Bibeln säger: ”Den betrycktes alla dagar är onda, men den vars hjärta är väl till mods håller ständigt festmåltid”. (Ordspråksboken 15:15)

Lyckan är till stor del genetiskt programmerad. Den ärftliga läggningen för ett lyckligt liv går i någon mån att påverka visar ny forskning. Med lite övning går det att få ett lyckligare liv. Det mesta har att göra med tre egenskaper nämligen; vänlighet, tacksamhet och optimism. Forskning visar att människans potential till lycka kan ses som en tredelad cirkel. Den största delen som är på cirka 50 procent är den medfödda lyckonivån, den andra delen på cirka 10 procent är yttre omständigheter.

Dessa två delar är för det mesta faktabaserade och inte manipulerade av individen själv. Den tredje delen på cirka 40 procent består av medvetna handlingar. För min egen del har livet alltid visat sig från den soliga sidan ända från barndomsåren till idag, med alla drygt nio decennier i bagaget. Ett bra valspråk vore: ”Dont Worry, Be Happy”.

STEN LINDHOLM
Träskända

Något vi borde skriva om?

Tfn 09-61261549
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.

Standardlängden för de kortare insändarna är 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

Radbytet är en längre insändartext med bildbyline som rymmer 2 000 tecken. Vill du skriva ett Radbyte bör du kontakta redaktionen på förhand.

FÖRNYA TÅLMODIGT

”Det är ett drygt arbete att förändra en konvention och jag tror att vi får räkna med minst en generation (cirka 25 år).”

Nalle Öhman om Fader vår / Vår faderbönen i ÅU.

INTERNET ANTISEMITISM

Virtuell kampanj mot judar

Tredubbla parenteser runt en människas namn, ett så kallat (((eko))), har blivit en antisemitisk kod som signalerar att en person är av judisk börd, skriver Washington Post. Parenteserna har till exempel dykt upp i hänvisningar till journalister som rapporterat kritiskt om Donald Trumps kampanj.

De som använt sig av parenteserna har kunnat utnyttja en app som automatiskt lagt till tecknen alltid då man skrivit ett visst namn. Över 8 000 namn har funnits på listan. Appen är inte längre tillgänglig.

Jag har tröttnat på att gå på bröllop eftersom alla säger till mig: Nästa gång är det nog din tur. Så nu har jag börjat säga samma sak till dem – fast på begravningar.

SLEF:S ORDFÖRANDE Göran Stenlund tycker det är roligt att kunna återknyta till föreningens historia och fira årsfest i Helsingfors för första gången på trettio år.

Tillbaka till rötterna

Det blir en glad och nostalgisk återkomst när Evangeliföreningen igen får fira årsfest i Lutherkyrkan.

TEXT OCH FOTO:
EMELIE MELIN

I sommar återvänder Svenska lutherska evangeliföreningen (SLEF) till sina Helsingforsrötter. SLEF:s årsfest, som firas veckoslutet efter midsommar, blir den första svenskspråkiga samlingen som hålls i den återinvigda Lutherkyrkan. Det blir också första gången på snart trettio år som föreningen firar årsfest i huvudstaden.

– Det är årets fest, huvudfesten under året, säger SLEF:s ordförande **Göran Stenlund**.

Det bjuds på ett traditionellt årsfestprogram med gudstjänster, bibelstudium, seminarier, musik och sång. Dessutom ordnas parallellprogram för barn och ungdomar.

Årsmötet är inte heller att förglömma. Mötet är inte ba-

ra en formalitet utan då väljer föreningen nya medlemmar till sin styrelse och tar ställning till ämnen som diskuteras inom kyrkan.

– Det kan bli ganska livliga diskussioner, säger Stenlund.

Förutom att SLEF är en av Finlands lutherska kyrkas sju officiella missionsorganisationer – med missionsarbete i Kenya, Estland, Främre Asien och Etiopien – är föreningen verksam i hela Borgå stift.

– Vi försöker stöda och ha verksamhet i församlingar i alla prosterier. Tyngdpunkten ligger i Österbotten, där vi har flest aktiva medlemmar, säger Stenlund.

Började i huvudstaden
Eftersom en stor del av SLEF:s medlemmar bor i Österbotten har årsfesten på senare år

”Österbottningarna som reste till festen i Helsingfors kunde då hyra en hel sovvagn på tåget.”

ofta hållits i någon församling i den regionen. Vid sådana tillfällen har festen kunnat ha över tusen besökare. Till Helsingfors väntar man sig mellan tre- och fyrahundra besökare. Det är en ganska lämplig siffra när kyrksalen bara rymmer femhundra personer.

– Det är en rolig utmaning att komma hit till huvudstadsregionen och ordna fest, säger Stenlund.

Mer än 140 år har gått sedan Evangeliföreningens första årsfest hölls i Helsingfors år 1874.

– Då fanns inte ännu det här huset, berättar Göran Stenlund.

Men så småningom blev det tradition att fira årsfest i Lutherkyrkan. Österbottningarna som reste till festen i Helsingfors kunde då hyra en hel sovvagn på tåget. Vagnen stod sedan parkerad vid stationen och fungerade som nattlogi under hela festligheterna.

Även datumet för festen, en vecka efter midsommar, hör till traditionerna och när man någon gång har försökt

ändra på det har det lett till livliga protester. Den finskspråkiga systerföreningen Sley ordnar också årsfest samtidigt. Föreningarna har båda sina rötter i den ursprungliga Evangeliföreningen, men skildes år 1922 av praktiska och språkliga skäl. I år samlas Sley till årsfest i Virdois och då står Lutherkyrkan tom.

– Vi frågade om vi kan få fira här och det är vi glada att få göra, säger Göran Stenlund.

– Vi frågade om vi kan få fira här och det är vi glada att få göra, säger Göran Stenlund.

”Gud är trofast”

Temat för årsfesten, ”Gud är trofast”, är på programbladet tryckt över ett fotografi från Lutherkyrkans invigning 1931. Temat och bilden vittnar om historien, vägen tillbaka till Lutherkyrkan och om hoppet om Guds trofasthet trots motgångar.

Lutherkyrkan byggdes 1894 och var från början ett bönehus. Kyrka blev den först 1931. Byggnaden blev svårt skadad av bombningarna under vinterkriget, men reparerades. Evangeliföreningarna SLEF och Sley hade länge sina kanslier i fastigheten, men flyttade bort på 1980-talet. År 1989 sålde föreningarna hela fastigheten och under tjugo år var kyrksalen uthyrd till olika nattklubbar. Byggandens fasad är skyddad, men inte själva kyrksalen, så när Sley i fjol återfick rätten att använda Lutherkyrkan fanns förstås inget av den ursprungliga inredningen kvar. Till exempel originalkyrkbänkarna finns numera i en kyrka i Estland.

I mitten av maj i år togs Lutherkyrkan på nytt i bruk som kyrka och snart får SLEF alltså äran att vara värd för den första svenskspråkiga samlingen i kyrkan på mer än trettio år.

Årsfesten bjuder också på andra historiska tillbakablickar. Torsdagskvällen mässas firas i Äggelby gamla kyrka. Kyrkan byggdes i början av 1900-talet och fungerade ursprungligen som Evangeliföreningens bönehus. Också Tyska skolan, där matservice och seminarier ordnas, har en lång historia. Skolan ligger i samma kvarter som Lutherkyrkan och grundades på 1880-talet av släk-

terna Stockmann, Fazer och Paulig.

Varför ska den som inte annars har någon koppling till föreningen besöka årsfesten?

Här finns ett ypperligt tillfälle att besöka Lutherkyrkan för den som följt med nyheterna om hur kyrkan återgått från att vara nattklubb till att igen bli kyrka och är intresserad av hur den nya kyrksalen ser ut, framhåller Göran Stenlund.

– Och så hoppas vi förstas att festen ska kunna erbjuda goda tillfällen att samlas kring Guds ord.

Speciellt den avslutande sångfesten på söndagen hoppas han kan locka också dem som inte själva har en anknytning till föreningen. Den firas undantagsvis på både svenska och finska för att välkomna så många som möjligt.

SLEF:s årsfest hålls den 30.6–3.7. Många andra väckelserörelser och föreningar inom den lutherska kyrkan, liksom de olika frikyrkosamfundet, ordnar också årsfester och konferenser på olika håll i landet under sommaren. Information om dessa hittas till exempel på organisationernas egna webbsidor.